

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΑΝΩΤΑΤΗ
ΣΧΟΛΗ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ &
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

— ΑΣΠΑΙΤΕ —

**ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ
ΕΤΗΣΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ
[ΕΠΠΑΙΚ]**

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2016-17

[Α] ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

A/A	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΔΟΣ	Φ.Ε.	Π.Μ.	ΩΡΕΣ/ ΕΒΔΟΜΑΔΑ
1	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ	Υ	7	4	2Θ

1. Βασικά στοιχεία μαθήματος

ΙΔΡΥΜΑ	ΑΣΠΑΙΤΕ
ΣΧΟΛΗ	
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ
ΤΟΜΕΑΣ	

2. Αρχές και φιλοσοφία μαθήματος

Η **Αναπτυξιακή Ψυχολογία** διερευνά την ανάπτυξη και τις αλλαγές στη σκέψη, τα συναισθήματα και τη συμπεριφορά του ανθρώπου σε όλη τη διάρκεια της ζωής του. Αντιλαμβάνεται την ανθρώπινη ανάπτυξη ως αποτέλεσμα του συνδυασμού της αλληλεπίδρασης της βιολογίας, των ατομικών χαρακτηριστικών (γνωστικών και κοινωνικο-συναισθηματικών) και του περιβάλλοντος (φυσικού και κοινωνικού).

Στόχος της Αναπτυξιακής Ψυχολογίας είναι να περιγράψει, να εξηγήσει και να βελτιώσει την εξέλιξη σε όλους τους τομείς ανάπτυξης του ανθρώπου, όπως σωματικό, γνωστικό, συναισθηματικό, και κοινωνικό. Κατά την περιγραφή, οι θεωρητικοί της ανθρώπινης ανάπτυξης παρατηρούν προσεκτικά την συμπεριφορά ανθρώπων διαφορετικών ηλικιών, προσπαθώντας να προσδιορίσουν πώς τα ανθρώπινα όντα αλλάζουν με την πάροδο του χρόνου. Κατά τη διαδικασία της εξήγησης, οι ερευνητές προσπαθούν να προσδιορίσουν το γιατί οι άνθρωποι εξελίσσονται με ένα χαρακτηριστικό για αυτούς τρόπο και γιατί κάποια άτομα καταλήγουν να γίνουν διαφορετικά από τα άλλα. Τέλος, εφαρμόζοντας στην πράξη τη γνώση που προηγήθηκε, υποβοηθούν τα ανθρώπινα όντα να έχουν μια θετική εξέλιξη και προσαρμογή.

3. Μαθησιακοί στόχοι

Οι σπουδαστές μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος να είναι σε θέση:

- Να αναγνωρίζουν το ρόλο των γενετικών και κοινωνικο-πολιτισμικών παραγόντων στην ανθρώπινη ανάπτυξη
- Να αναγνωρίζουν και να περιγράφουν τα αναπτυξιακά επιτεύγματα σε όλους τους τομείς ανάπτυξης για κάθε ηλικιακή περίοδο, με έμφαση στην παιδική και εφηβική ηλικία
- Σχετικά με τη σωματική ανάπτυξη να διακρίνουν τους τρόπους, ε τους οποίους η κατασκευή του σώματος -ο εγκέφαλος, το νευρικό σύστημα, οι μύες και οι αισθήσεις, αλλά και η ανάγκη για τροφή και ύπνο- καθορίζει τη συμπεριφορά

- Σχετικά με τη γνωστική ανάπτυξη, να αναλύουν τον τρόπο με τον οποίο η ανάπτυξη και η αλλαγή στις νοητικές ικανότητες επηρεάζουν τη συμπεριφορά του ατόμου
- Σχετικά με την συναισθηματική ανάπτυξη, να αξιοποιούν τις γνώσεις τους αναφορικά με τον τρόπο που οι πρώτες συναισθηματικές σχέσεις και γενικά τα συναισθήματα επηρεάζουν την προσωπικότητα και τη συμπεριφορά του ατόμου
- Σχετικά με την κοινωνική ανάπτυξη, να αναγνωρίζουν και να αξιοποιούν τον τρόπο με τον οποίο οι κοινωνικές σχέσεις και η αλληλεπίδραση του ατόμου με τους άλλους, αναπτύσσονται, αλλάζουν ή παραμένουν σταθερές με την πάροδο του χρόνου
- Να συνδέουν τις τρέχουσες αλλαγές στην ανάπτυξη με τις μελλοντικές προοπτικές ανάπτυξης
- Να περιγράφουν και να αναλύουν τρόπους με τους οποίους τα ερευνητικά δεδομένα της Αναπτυξιακής Ψυχολογίας μπορούν να εφαρμοστούν στην καθημερινή ζωή
- Να συνδυάζουν την θεωρία, την έρευνα και την εφαρμογή που εστιάζεται στην ανθρώπινη ανάπτυξη

4. Περίγραμμα μαθήματος

- Εισαγωγή στην Αναπτυξιακή Ψυχολογία και τις ερευνητικές στρατηγικές της
- Θεωρίες της ανθρώπινης ανάπτυξης
- Η αλληλεπίδραση κληρονομικότητας και περιβάλλοντος
- Η γνωστική Ανάπτυξη και η Γλώσσα στην παιδική και εφηβική ηλικία και σύντομη περιγραφή των αναπτυξιακών επιτευγμάτων των προηγούμενων ηλικιακών ομάδων
- Η κοινωνική ανάπτυξη και η ανάπτυξη της προσωπικότητας στην παιδική και εφηβική ηλικία
 - Διαπροσωπικές σχέσεις και φιλία
 - Η ανάπτυξη της έννοιας του εαυτού
 - Επιθετικότητα, αλτρουισμός και ηθική ανάπτυξη
- Η συναισθηματική ανάπτυξη: από τις πρώτες συναισθηματικές σχέσεις στα συναισθήματα που επηρεάζουν την προσωπικότητα και τη συμπεριφορά του ατόμου
- Νοημοσύνη (ατομικές διαφορές στη νοημοσύνη, πολλαπλή νοημοσύνη - κοινωνική νοημοσύνη)
- Διαφορές μεταξύ των φύλων και των ρόλων τους στην ανάπτυξη
- Εφηβεία: χαρακτηριστικά και συγκρότηση της ταυτότητας
- Οι έφηβοι στις κοινωνικές δομές που αλλάζουν. Σύγχρονα ζητήματα εφηβείας
- Ο έφηβος και η οικογένειά του. Συγκρούσεις γονέων-εφήβων. Έφηβοι και σχολείο
- Έφηβοι σε κίνδυνο: Διαταραχές στην ανάπτυξη και αποκλίνουσες συμπεριφορές. Παράγοντες πρόβλεψης και μορφές αποκλίνουσας συμπεριφοράς. Εικόνα του σώματος και προσαρμογή - Νευρική ανορεξία και βουλιμία. Σεξουαλική συμπεριφορά και εφηβική εγκυμοσύνη - Έφηβοι γονείς

5. Μέθοδοι διδασκαλίας και μάθησης

Αυτή η θεματική ενότητα θα διδαχθεί μέσω μιας ποικιλίας μεθόδων, δίνοντας έμφαση στην ενεργό συμμετοχή και στη βιωματική μάθηση. Η σύσταση μικρών ομάδων εργασίας, ο διάλογος στην τάξη, τα σεμινάρια, οι ασκήσεις, οι διαλέξεις, τα εργαστήρια σε εξειδικευμένους τομείς θα λειτουργούν συμπληρωματικά για την υλοποίηση των στόχων του μαθήματος.

6. Αξιολόγηση

Ο τρόπος αξιολόγησης καθορίζεται από τον διδάσκοντα στην έναρξη του ακαδ. έτους και μπορεί να περιλαμβάνει τα παρακάτω:

Εξέταση γραπτή στο τέλος του εξαμήνου
Εξέταση προφορική στο τέλος του εξαμήνου
Πρόοδος (ενδιάμεση εξέταση)
Κατ' οίκον εργασία
Προφορική παρουσίαση εργασίας
Εργαστήριο ή πρακτικές ασκήσεις
Άλλα

7. Διδακτικά βοηθήματα

A. Κύρια Βοηθήματα

R.S.Feldman (2011). *Εξελικτική Ψυχολογία, Δια βίου Ανάπτυξη*. Επιμέλεια Η.Γ.Μπεζεβάγκης, Εκδόσεις Γ. ΔΑΡΔΑΝΟΣ - Κ. ΔΑΡΔΑΝΟΣ Ο.Ε.

Μακρή-Μπότσαρη, Ε. (2004). *Εξελικτική Ψυχολογία, Παιδική ηλικία και εφηβεία*. Αθήνα: Εκδόσεις ΕΛΛΗΝ. (Ελληνική έκδοση του βιβλίου του David R. Shaffer, *Developmental Psychology – Childhood and Adolescence*. Brooks/Cole Publishing Company.)

B. Συμπληρωματικά Βοηθήματα

S.Cole, M.Cole (2003). *Η Ανάπτυξη των Παιδιών, Τόμος 2, Γνωστική και ψυχοκοινωνική ανάπτυξη κατά τη νηπιακή και μέση παιδική ηλικία*. Επιμέλεια Ζ.Μπαμπλέκου. Εκδόσεις Τυπωθήτω

S.Cole, M.Cole (2003). *Η Ανάπτυξη των Παιδιών, Τόμος 3, Εφηβεία*. Επιμέλεια Π.Βορριά, Ζ. Παπαληγούρα. Εκδόσεις Τυπωθήτω

R.S.Feldman (2011). *Εξελικτική Ψυχολογία, Δια βίου Ανάπτυξη*. Επιμέλεια Η.Γ.Μπεζεβάγκης, Εκδόσεις Gutenberg

Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΔΟΣ	Φ.Ε.	Π.Μ.	ΩΡΕΣ/ ΕΒΔΟΜΑΔΑ
2	ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	Υ	7	4	2Θ

1. Βασικά στοιχεία μαθήματος

ΙΔΡΥΜΑ	ΑΣΠΑΙΤΕ
ΣΧΟΛΗ	
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ
ΤΟΜΕΑΣ	

2. Αρχές και φιλοσοφία μαθήματος

Επιδίωξη του μαθήματος είναι η κατανόηση του φαινομένου της διδασκαλίας στην πολυπλοκότητά του και στην πολυμορφία του με συνειδητοποίηση της σημασίας του για την αγωγή, ώστε να οικοδομηθούν τα θεωρητικά θεμέλια και να καλλιεργηθεί η ικανότητα και η ετοιμότητα για το σχεδιασμό, την οργάνωση, την υλοποίηση και την αξιολόγηση της διδακτικής πράξης. Ειδικότερα επιδιώκεται η βαθμιαία εξοικείωση με τις διδακτικές μεθόδους, τις παραδοσιακές και τις σύγχρονες (μαθητοκεντρικές), αλλά και η ανάδειξη της ελευθερίας και της δημιουργικότητας του διδάσκοντος προς διδασκαλίες πρωτότυπες, ελκυστικές και αποτελεσματικές, αλλά και προς τη συγκρότηση της προσωπικής θεωρίας για τη διδασκαλία. Το να οδηγούνται οι μαθητές σε κατάσταση προβληματισμού εμπλεκόμενοι οι ίδιοι σε αυτή, καθώς και η ώθησή τους σε αυτενεργό δράση και δημιουργική έκφραση, υπηρετούν κάθε μεταρρυθμιστική-παιδαγωγική προσπάθεια και αποτελούν γνωρίσματα κριτικά σκεπτόμενων, υπεύθυνων και αποτελεσματικών εκπαιδευτικών που έχουν επίγνωση της διδακτικής ελευθερίας τους.

3. Μαθησιακοί στόχοι

Μέσα από τις δραστηριότητες του μαθήματος αναμένεται οι φοιτητές να είναι σε θέση:

- Να εξηγούν την αλληλεπίδραση του φαινομένου της μάθησης και της διδασκαλίας και να εξοικειωθούν με θέματα της επιστήμης της Διδακτικής.
- Να σχεδιάζουν διδασκαλίες διατυπώνοντας τους σκοπούς και τους στόχους τους, αιτιολογώντας τις μεθοδολογικές επιλογές τους, δρομολογώντας δραστηριότητες καλλιέργειας ικανοτήτων και δεξιοτήτων και τεχνικές αξιολόγησης της διδασκαλίας, μέσα από διακριτές φάσεις.
- Να αποκτήσουν ανώτερες ικανότητες στην ανάλυση, στη σύνθεση, στη διατύπωση, αλλά και στην υλοποίηση σκοπών και στόχων της διδασκαλίας

- Να γνωρίζουν και να αξιοποιούν τις διδακτικές αρχές για το σχεδιασμό και την υλοποίηση της διδασκαλίας (με ιδιαίτερη έμφαση σε αυτή της διδακτικής ατμόσφαιρας), καθώς και τις μορφές και τις τεχνικές της λεκτικής και μη λεκτικής επικοινωνίας
- Να αξιοποιούν προγενέστερες αντιλήψεις των μαθητών κατανοώντας τη συμβολή τους στην κατάκτηση της νέας γνώσης
- Να αξιοποιούν τις δυνατότητες που προσφέρουν οι ΤΠΕ στην υλοποίηση των στόχων του μαθήματος
- Να εξοικειωθούν με τις σημαντικότερες διδακτικές μορφές διδασκαλίας, τα σημαντικότερα διδακτικά μοντέλα και τις διδακτικές τεχνικές
- Να αποκτήσουν ικανότητες εφαρμογών ευέλικτων διδακτικών σχημάτων σύμφωνα με το γνωστικό αντικείμενο και τα διαθέσιμα μέσα
- Να δημιουργούν «ανοιχτές» μαθησιακές καταστάσεις και εκπαιδευτικές δραστηριότητες που συνδέουν το σχολείο με τη ζωή
- Να γνωρίζουν και να αξιοποιούν διάφορα διδακτικά σενάρια, να προάγουν τον διδακτικό νεωτερισμό και το πνεύμα καινοτομίας
- Να προβαίνουν σε ερμηνευτική ανάλυση της διδασκαλίας σε συσχετισμό με τις αναπαραστάσεις τους σχετικά με τη γνώση, τα Αναλυτικά Προγράμματα και τη διδακτική θεωρία
- Να μεριμνούν για την προαγωγή της ελεύθερης σκέψης και έκφρασης και τον εν γένει εκδημοκρατισμό της τάξης και του σχολείου
- Να καλλιεργούν ποικίλες ικανότητες και δεξιότητες για την ολόπλευρη ανάπτυξη των μαθητών, το μελλοντικό επάγγελμα, αλλά και για την καθημερινή ζωή
- Να συγκροτήσουν την ταυτότητα του εκπαιδευτικού αναλαμβάνοντας τους διάφορους ρόλους που αυτή συνεπάγεται

4. Περίγραμμα μαθήματος

Σταθμοί στην ιστορία της Διδακτικής. Επιστημονικές και εννοιολογικές οριοθετήσεις. Διδασκαλία και μάθηση. Αρχές και συνθήκες μάθησης. Σκοποί-στοχοθεσία (εκπαιδευτικοί σκοποί, σκοποί διδασκαλίας). Φάσεις (πορεία) διδασκαλίας. Διδακτικό τρίγωνο (μαθητής – καθηγητής – μορφωτικά αγαθά) και αναπλαισίωσή του στο κοινωνικό πλαίσιο του σχολείου. Διδακτικά μοντέλα. Διδακτικός προγραμματισμός. Διδακτική ενότητα. Αναλυτικά Προγράμματα. Κοινωνικές μορφές διδασκαλίας (μετωπική, ομαδοσυνεργατική, σε ομάδες δύο ατόμων, εξατομικευμένη). Σχεδιασμός, οργάνωση και πραγματοποίηση της διδασκαλίας. Σχέδιο μαθήματος. Διδακτικές αρχές. Παιδαγωγική σχέση - παιδαγωγική ατμόσφαιρα - παιδαγωγική αλληλεπίδραση. Το εκπαιδευτικό έργο – η προσωπικότητα και ο ρόλος του εκπαιδευτικού – στυλ διδασκαλίας.

Από τις μεθόδους διδασκαλίας: α) προσφοράς: παρουσίαση-εισήγηση, επίδειξη, πείραμα β) διδακτικού διαλόγου: διαλεκτική, σωκρατική-μαιευτική γ) αυτενέργειας και δράσης (σεναριοποίηση της διδασκαλίας): διερευνητική, ανακάλυψη, εργαστηριακή, με κειμενική καθοδήγηση, project, επιτόπια, προσομοίωση, μελέτη περίπτωσης. Διδασκαλία με Νέες Τεχνολογίες (διαδίκτυο, video, λογισμικά...). Διδακτικές τεχνικές (καταιγισμός ιδεών, εννοιολογικός χάρτης, ερωταπόκριση). Διδακτική της ερώτησης. Διδακτική της εικόνας. Ο ρόλος και η σημασία των προγενέστερων αντιλήψεων των μαθητών στη διδασκαλία.

Διεπιστημονική και διαθεματική προσέγγιση της διδασκαλίας. Διδασκαλία προσανατολισμένη στην κατάκτηση γνώσεων, στην καλλιέργεια ικανοτήτων και δεξιοτήτων, στην οικοδόμηση της μεταγνώσης. Κίνητρα μάθησης. Η διαχείριση της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Τεχνικές αξιολόγησης της μαθησιακής διαδικασίας. Οι Πρακτικές Ασκήσεις Διδασκαλίας ως πεδίο αξιοποίησης της διδακτικής και ψυχο-παιδαγωγικής θεωρίας. Μικροδιδασκαλία και ανάλυση της διδασκαλίας.

Διδακτικοί νεωτερισμοί και παρεχόμενη εκπαιδευτική ποιότητα. Διαστάσεις της ελευθερίας του εκπαιδευτικού.

Συνδυασμός διδακτικών μεθόδων και διδακτικών σεναρίων. Διδακτικές στρατηγικές.

Εναλλακτικές μορφές σχολείων του παρόντος.

5. Μέθοδοι διδασκαλίας και μάθησης

Για την επίτευξη των στόχων του μαθήματος λαμβάνονται υπόψη τόσο τα χαρακτηριστικά, τα ενδιαφέροντα και οι εκπαιδευτικές ανάγκες των φοιτητών, όσο και οι αρχές μάθησης ενηλίκων.

Σε συνδυασμό με τα προαναφερόμενα, χρησιμοποιούνται βιωματικές συμμετοχικές μέθοδοι και τεχνικές προκειμένου να ενεργοποιηθούν οι εκπαιδευόμενοι και να επιτευχθεί υψηλός βαθμός παιδαγωγικής αλληλεπίδρασης. Ειδικότερα, εκτός από την εισήγηση, αξιοποιούνται οι ακόλουθες ενεργητικές βιωματικές συμμετοχικές μέθοδοι και τεχνικές: διαλεκτική μορφή διδασκαλίας, εργασία σε ομάδες, διερευνητική προσέγγιση, μελέτη περίπτωσης, καταιγισμός ιδεών.

Επίσης χρησιμοποιείται κατάλληλη εκπαιδευτική τεχνολογία.

6. Αξιολόγηση

Εξέταση γραπτή στο τέλος του εξαμήνου	NAI
Εξέταση προφορική στο τέλος του εξαμήνου	
Πρόοδος (ενδιάμεση εξέταση)	
Κατ' οίκον εργασία	x
Προφορική παρουσίαση εργασίας	x

Εργαστήριο ή πρακτικές ασκήσεις	
Άλλα	x

ΝΑΙ =ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ

x = Κατ' επιλογήν (ο εκπαιδευτικός μπορεί να επιλέξει μεταξύ αυτών των εναλλακτικών τρόπων συμμετοχής των φοιτητών στη μαθησιακή διαδικασία, ώστε να ενισχυθεί η προσωπική τους εμπλοκή στη διαμόρφωση του μαθήματος και η κατανόηση των περιεχομένων του)

7. Διδακτικά βοηθήματα

A. Κύρια Βοηθήματα

Ματσαγγούρας Η. (1997). *Θεωρία και Πράξη της Διδασκαλίας τ.Β' : Στρατηγικές Διδασκαλίας*, Gutenberg, Αθήνα.

Joyce B., Well M. & Calhoun E. (2009). *Διδακτική Μεθοδολογία*, ΙΩΝ, Αθήνα (επιμ. Αικ. Κασιμάτη).

Ματσαγγούρας Η. (2000). *Θεωρία και Πράξη της Διδασκαλίας τ.Α' : Θεωρία της Διδασκαλίας*, Gutenberg, Αθήνα.

Βαϊνά, Μ. (2013). *Σύγχρονες Διδακτικές Κατευθύνσεις. Δημιουργικές και αποτελεσματικές προσεγγίσεις της εκπαιδευτικής διαδικασίας*. Γρηγόρη, Αθήνα.

B. Συμπληρωματικά Βοηθήματα

Αγγελίδης, Π. / Μαυροειδής, Γ. (επιμ.) (2004). *Εκπαιδευτικές Καινοτομίες για το Σχολείο του Μέλλοντος*. Τόμ. Α'. Τυπωθήτω, Αθήνα

Βαϊνά, Μ. (2002). *Δραστηριότητες Τοπικής Ιστορίας. Ένα εργαλείο εφαρμογής της μεθόδου project στα σχολεία. Με Παράρτημα για τον εκπαιδευτικό*. Τυπωθήτω, Αθήνα.

Βαϊνάς, Κ. (2012). *Σκοποθεσία της αγωγής, της εκπαίδευσης και της εκπαιδευτικής πράξης*. Έλλην, Αθήνα.

Βαϊνάς, Κ. (1998). *Η ερώτηση ως μέσο αγωγής της σκέψης*. Gutenberg, Αθήνα.

Huettner, A. (2008). *Διδακτική Τεχνολογικών Μαθημάτων. Μέθοδοι και Διαδικασίες*. (επιμ. Μ. Βαϊνά). ΙΩΝ, Αθήνα

Κοσσυβάκη, Φ. (2003). *Εναλλακτική Διδακτική. Προτάσεις για μετάβαση από τη Διδακτική του Αντικειμένου στη Διδακτική του Ενεργού Υποκειμένου*. Gutenberg, Αθήνα.

Κοσσυβάκη, Φ. (1997). *Κριτική επικοινωνιακή διδασκαλία. Κριτική προσέγγιση της διδακτικής πράξης*. Gutenberg, Αθήνα.

Κουλαϊδής, Β. (επιμ.) (2007). *Σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις για την ανάπτυξη κριτικής - δημιουργικής σκέψης. Οδηγίες για τον επιμορφωτή για την πρωτοβάθμια και τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση*. ΟΕΠΕΚ.

Λαγός, Δ. (2009). Σκοποθεσία και Αναλυτικά Προγράμματα Λυκείου: Παιδαγωγικές και κοινωνικές επιλογές. Βιβλιοπέλαγος, Αθήνα.

Ματσαγγούρας, Η. (2003). Η διαθεματικότητα στη σχολική γνώση. Εννοιοκεντρική αναπλαισίωση και σχέδια εργασίας. Γρηγόρης, Αθήνα.

Μαυροσκούφης, Λ. (2008). Διδακτική Μεθοδολογία και ανάπτυξη της κριτικής σκέψης. Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη.

Παρασκευόπουλος, Ι. (2004). Δημιουργική σκέψη στο σχολείο και στην οικογένεια. Ιδιωτ. Έκδ.

Ράπτη, Μ.(2002). Τα λάθη των μαθητών και ο ρόλος τους στη διαδικασία της μάθησης. Gutenberg, Αθήνα.

Tomlinson, C. (2004). Διαφοροποίηση της εργασίας στην αίθουσα διδασκαλίας. Ανταπόκριση στις ανάγκες όλων των μαθητών. Μετφρ. Θεοφιλίδης, Χρ., Μαρτίδου Φορσιέ, Δ.. Γρηγόρη, Αθήνα.

Φλουρής, Γ. (2005). Αναλυτικά Προγράμματα για μια νέα εποχή στην εκπαίδευση. Γρηγόρη, Αθήνα.

Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΔΟΣ	Φ.Ε.	Π.Μ.	ΩΡΕΣ/ ΕΒΔΟΜΑΔΑ
3	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	Υ	7	4	2Θ

1. Βασικά στοιχεία μαθήματος

ΙΔΡΥΜΑ	ΑΣΠΑΙΤΕ
ΣΧΟΛΗ	
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ
ΤΟΜΕΑΣ	

2. Αρχές και φιλοσοφία μαθήματος

Το επιστημονικό πεδίο της Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης έχει σήμερα ως αντικείμενο τον προσδιορισμό της αξίας των δράσεων του εκπαιδευτικού συστήματος με αξιόπιστο τρόπο με στόχο την επίτευξη αλλαγών και την ανάπτυξη του εκπαιδευτικού συστήματος. Η ανάπτυξη συστημάτων αξιολόγησης, τα οποία προσδιορίζουν διαδικασίες με τις οποίες αντλούνται πληροφορίες και απαραίτητες γνώσεις με σκοπό την αναβάθμιση και βελτίωση της παρεχόμενης ποιότητας εκπαίδευσης και τη συνεχή ανατροφοδότηση αποτελούν, επομένως, βασικές συνιστώσες της Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης.

Μέσα από τη διδασκαλία του μαθήματος οι φοιτητές αναμένεται να εξοικειωθούν με τις σχετικές έννοιες και να αντιληφθούν ότι αναφορικά με την εκπαιδευτική διαδικασία, σκοπός της αξιολόγησης είναι η βελτίωση και η ποιοτική αναβάθμιση όλων των συντελεστών της και η συνεχής βελτίωση της παιδαγωγικής επικοινωνίας και σχέσης με τους αξιολογούμενους. Πιο συγκεκριμένα αναμένεται οι φοιτητές να συνειδητοποιήσουν ότι με την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου επιδιώκεται η συνεχής βελτίωση της διδακτικής πρακτικής μέσα στην τάξη, η ποιοτική ανάπτυξη της σχολικής ζωής, η επιτάχυνση της υλοποίησης του εκπαιδευτικού προγράμματος, η επισήμανση των αδυναμιών του εκπαιδευτικού συστήματος, η αποτίμηση των προσπαθειών και η κινητοποίηση όλων των παραγόντων της εκπαιδευτικής διαδικασίας για την αναβάθμιση του συνολικού εκπαιδευτικού αποτελέσματος.

3. Μαθησιακοί στόχοι

Στόχος του μαθήματος είναι οι φοιτητές:

- να εισαχθούν στις βασικές αρχές της επιστήμης της αξιολόγησης και να καταστούν ικανοί να δράσουν ως πολλαπλασιαστές των μεθόδων και τεχνικών, στις οποίες θα ειδικευτούν, κατά τη διάρκεια των σπουδών τους και στην επαγγελματική τους ζωή
- να αναπτύξουν εκτίμηση για το νόημα και την αξία της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών παραμέτρων

- να εξοικειωθούν με τα κύρια σημεία της αξιολόγησης των σχολικών μονάδων, της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών και του εκπαιδευτικού τους έργου
- να αναπτύξουν τις απαιτούμενες δεξιότητες σε σχέση με τη συστηματική προσέγγιση των διαστάσεων της αξιολόγησης του μαθητή
- να γνωρίσουν και να μπορούν να χρησιμοποιούν ποσοτικές και ποιοτικές μεθόδους αξιολόγησης
- να αναπτύξουν δεξιότητες ανάπτυξης και υλοποίησης αξιολογικών σχεδίων για τα Προγράμματα Σπουδών και την εφαρμογή τους
- να γίνουν ικανοί να αξιοποιούν τα αξιολογικά ευρήματα για τη βελτίωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας και την κριτική ανάλυση των Προγραμμάτων Σπουδών

4. Περίγραμμα μαθήματος

- Ορισμοί, αρχές και θεωρητικές διαστάσεις της Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης. Συστήματα Αξιολόγησης. Αξιολόγηση ως κοινωνική αναζήτηση και ως απολογισμικότητα (accountability).
- Είδη και μορφές αξιολόγησης. Διαγνωστική, Αρχική/Προβλεπτική-Διαμορφωτική/Συνεχής - Αθροιστική/Τελική αξιολόγηση, Εξωτερική - Εσωτερική, Κριτηριακή αξιολόγηση.
- Η εκπαιδευτική αξιολόγηση ως κρίκος της αλυσίδας της εκπαιδευτικής διαδικασίας και κάθε συντελεστή του εκπαιδευτικού συστήματος. Αρχές αξιολογικών μοντέλων: Η αξιολόγηση ως μέσο για την επίτευξη προκαθορισμένων εκπαιδευτικών στόχων. Καθορισμός σκοπού, αντικειμένου και κριτηρίων αξιολόγησης.
- Αξιολόγηση εκπαιδευτικού συστήματος μια ερευνητική διαδικασία με δυναμικό χαρακτήρα. Αναγκαιότητες σε μια παγκοσμιοποιημένη κοινωνία. Διεθνείς εκπαιδευτικές αξιολογήσεις (TIMMS, PISA). Επίπεδα αξιολόγησης: εκπαιδευτικό σύστημα/διοίκηση, εκπαιδευτικές μονάδες, διδάσκοντες, εκπαιδευόμενοι.
- Η αξιολόγηση της σχολικής μονάδας. Αποτίμηση εκπαιδευτικού έργου. Η αξιολόγηση του έργου του εκπαιδευτικού και η επαγγελματική του ανάπτυξη. Συμμετοχικές μορφές αξιολόγησης - Αυτοαξιολόγηση.
- Αξιολόγηση διδακτικών παρεμβάσεων – μαθητών. Αξιολόγηση μέρος της διδακτικής και μαθησιακής διαδικασίας. Προσδιορισμός στόχων – αντικειμένου – διαστάσεων - κριτηρίων. Η αξιοποίηση των αξιολογικών αποτελεσμάτων. Τρόποι δημοσιοποίησης. Περιγραφικές μορφές αξιολόγησης.

- Μέθοδοι και εργαλεία αξιολόγησης διδασκαλίας. Σχέση με στόχους μάθησης, περιεχόμενο του μαθήματος, διδακτική προσέγγιση του γνωστικού αντικειμένου, ηλικία, μαθησιακές ανάγκες και εμπειρίες των εκπαιδευόμενων. Τεχνικές συλλογής δεδομένων.
- Η σημασία της συλλογής, ανάλυσης, ερμηνείας και αξιοποίησης των αξιολογικών δεδομένων. Σύνδεση με εκπαιδευτικές αλλαγές και ανάπτυξη. Θέματα δεοντολογίας και δικαιοσύνης στην αξιολόγηση. Η σημασία της αλλαγής στάσεων και συμπεριφορών στην εκπαιδευτική διαδικασία. Σχέση εκπαιδευτικής αξιολόγησης και εκπαιδευτικής πολιτικής.

5. Μέθοδοι διδασκαλίας και μάθησης

Παρουσιάσεις διδάσκοντα θεωρητικών και παραδειγματικών στοιχείων της εκπαιδευτικής αξιολόγησης ώστε να γίνει φανερό το πολύπλοκο σύνολο μεθόδων, τεχνικών και μέσων που αποδεικνύουν, εάν οι στόχοι της εκπαίδευσης επιτεύχθηκαν και σε ποιο βαθμό.

Δημιουργία ηλεκτρονικής τάξης με αντιπροσωπευτικές παρουσιάσεις του μαθήματος, άρθρα προς μελέτη, κατάλληλους συνδέσμους, παραδείγματα από τη διεθνή εκπαιδευτική κοινότητα.

Ατομικές και ομαδικές εργασίες φοιτητών σε ποιοτικές και ποσοτικές μεθόδους αξιολόγησης, ώστε να κατανοήσουν ότι η διδασκαλία, η οποία εστιάζεται στην ενεργητική προσέγγιση της γνώσης, το δημιουργικό διάλογο και τα σύγχρονα διδακτικά μοντέλα, χρησιμοποιεί στοιχεία και από τις δύο κατηγορίες μεθόδων.

Οι φοιτητές θα εμπλακούν σε ασκήσεις πάνω σε τεχνικές αξιολόγησης όπως:

- Γραπτές ή προφορικές εξετάσεις με ερωτήσεις ανάπτυξης ή αντικειμενικού τύπου
- Συνδυασμός διαφορετικών τεχνικών (π.χ. τεστ και προφορική εξέταση)
- Ημιδομημένος διάλογος μεταξύ των συμμετεχόντων στη μαθησιακή διαδικασία
- Συνθετικές δημιουργικές – διερευνητικές εργασίες (Σχέδια εργασίας projects)
- Συστηματική παρατήρηση
- Φάκελος εργασιών του εκπαιδευόμενου (portfolio)
- Αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευόμενου
- Ετεροαξιολόγηση

Οι φοιτητές, επίσης, θα εμπλακούν σε μελέτη και δραστηριότητες στα μέσα αποτύπωσης των αξιολογικών αποτελεσμάτων, πχ:

- Ποσοτικά μέσα (βαθμός)
- Κλίμακα διαβαθμισμένων κριτηρίων (rubrics)

- Ημερολόγιο
- Portfolio
- Χάρτης εννοιών (Concept map)
- Project
- Περιγραφική αξιολόγηση
- Πεδίο δυνάμεων (force field)

6. Αξιολόγηση

Εξέταση γραπτή στο τέλος του εξαμήνου	NAI
Εξέταση προφορική στο τέλος του εξαμήνου	NAI
Πρόοδος (ενδιάμεση εξέταση)	NAI
Κατ' οίκον εργασία	NAI
Προφορική παρουσίαση εργασίας	NAI
Εργαστήριο ή πρακτικές ασκήσεις	
Άλλα:	Ημερολόγιο, Διαβαθμισμένα κριτήρια(rubrics), Χάρτη εννοιών (concept map), Ερωτηματολόγια αυτοαξιολόγησης, ετεροαξιολόγησης, project, κλείδες παρατήρησης, συνέντευξη, πεδίο δυνάμεων (force field)

7. Διδακτικά βοηθήματα

A. Κύρια Βοηθήματα

Albert Oosterhof, Merrill, Επιμέλεια Κατερίνα Κασιμάτη (2009), Εκπαιδευτική Αξιολόγηση: Από τη Θεωρία στην Πράξη. Αθήνα: Εκδόσεις Έλλην. ISBN: 978-960-697-035-1, Εύδοξος: 16659

Κασσωτάκης, Μ. (2003), *Η αξιολόγηση της επιδόσεως των μαθητών, Μέσα-Μέθοδοι-Προβλήματα-Προοπτικές*, Αθήνα: Γρηγόρης (1Α΄ έκδοση).

B. Συμπληρωματικά Βοηθήματα

Παμουκτσόγλου Α. (2007). *Θεωρία, Πράξη και Αξιολόγηση της Διδασκαλίας: Η Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση* Αθήνα: Εκδόσεις ΕΛΛΗΝΟΕΚΔΟΤΙΚΗ ISBN: 978-960-8458-95-6, Εύδοξος: 768

ALTRICHTER, H., POSCH, P., et. al. (2001). *Οι εκπαιδευτικοί ερευνούν το έργο τους: Μια εισαγωγή στις μεθόδους έρευνας δράσης*, Αθήνα, Μεταίχμιο.

Solomon, J. (ed) (1998). *Trends in the Evaluation of Education Systems: School (Self) Evaluation and Decentralization*, Athens, Pedagogical Institute, Department of Evaluation and European Commission D.G.XXII

- ΒΕΡΓΙΔΗΣ, Δ. (2001). Η συμβολή της αξιολόγησης στην εκπαιδευτική πολιτική, στο: Αξιολόγηση Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων και Σχολείου: Εκπαιδευτική Αξιολόγηση; Πώς;, Αθήνα, Μεταίχμιο, 40-60
- ΒΕΡΔΗΣ, Α. (2001). Αξιολόγηση, εκπαιδευτικό έργο, ποιότητα: Αποσαφηνίσεις και συσχετίσεις, στο: Αξιολόγηση Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων: Εκπαιδευτική Αξιολόγηση; Πώς;, Αθήνα, Μεταίχμιο, 97-106
- Σολομών Ι. (1998). «Μοντέλα και πρακτικές εκπαιδευτικής αξιολόγησης: Μορφές κοινωνικού ελέγχου και συγκρότηση παιδαγωγικών υποκειμένων». Virtual School, The sciences of Education Online, τόμος 1, τεύχος 2, Αύγουστος 1998
- Σολομών, Ι. (επιμ.) (1999). Εσωτερική Αξιολόγηση και προγραμματισμός του Εκπαιδευτικού Έργου στη Σχολική Μονάδα: Ένα πλαίσιο εργασίας και υποστήριξης, Αθήνα, Τμήμα Αξιολόγησης, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο
- Σολομών, Ι., Τσατσαρώνη, Α., Κότσιρα Α. (1999). "Αξιολόγηση: Η Κοινωνική συγκρότηση των κειμένων., Virtual School, The sciences of Education Online, τόμος 1, τεύχος 4, Σεπτέμβριος
- ΨΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ, Γ. (2003). Συστήματα αξιολόγησης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην Ευρώπη, Παιδαγωγική Επιθεώρηση, 36, 114- 132
- ΚΕΕ (2012). Το πρόγραμμα PISA. Στην ιστοσελίδα http://www.kee.gr/html/research_main.php
- Donaldson, S.I., & Lipsey, M.W. (2006). Roles for theory in evaluation practice. In I. Shaw, J. Greene, & M. Mark (Eds.), Handbook of Evaluation. Thousand Oaks: Sage
- Chen, H.-T. (2005). *Practical program evaluation: Assessing and improve planning, implementation, and effectiveness*. Thousand Oaks, CA: Sage
- House, E. R. (2003). Evaluation theory. In T. Kellaghan & D. L. Stufflebeam (Eds.), *International handbook of educational evaluation* (pp. 9–14). Boston: Kluwer Academic
- Konstantinidis, A. (2010). *Teachers' training needs report*. Athens: Hellenic National Support Service of the eTwinning action. From <http://etwinning.gr/files/1295017653teachers%20training%20needs%20report.pdf>
- OECD (2011). *Strong performers and successful reformers in education: Policy advice for Greece*. Paris: OECD
- UNESCO (2010). *Global Monitoring Report, Reaching the marginalized*. Available from <http://www.unesco.org/new/fileadmin/MULTIMEDIA/HQ/ED/GMR/pdf/gmr2010/gmr2010-ch1.pdf>
- UNESCO (2009). *The impact of the global financial and economic crisis on the education sector*. Retrieved from <http://unesdoc.unesco.org/images/0018/001836/183667e.pdf>
- Ryan, K. & Cousins, J. B. (2009). The SAGE International Handbook of Educational Evaluation. Thousand Oaks: Sage
- Weiss, C. H. (2004). Rooting for evaluation: A Cliff Notes version of my work. In M. C. Alkin (Ed.), *Evaluation roots: Tracing theorists' views and influences* (pp. 12–65). Thousand Oaks, CA: Sage

A/A	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΔΟΣ	Φ.Ε.	Π.Μ.	ΩΡΕΣ/ ΕΒΔΟΜΑΔΑ
4	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ- ΠΟΛΥΜΕΣΑ	Υ	8	4	1Θ+1Ε

1. Βασικά στοιχεία μαθήματος

ΙΔΡΥΜΑ	ΑΣΠΑΙΤΕ
ΣΧΟΛΗ	
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ
ΤΟΜΕΑΣ	

2. Αρχές και φιλοσοφία μαθήματος

Το μάθημα ασχολείται με την αξιοποίηση, ή αλλιώς ενσωμάτωση, της τεχνολογίας στη διδασκαλία και τη μάθηση, δηλαδή με τη διαδικασία καθορισμού εκείνων των ψηφιακών εργαλείων και των μεθόδων εφαρμογής τους, που αποτελούν τον πλέον κατάλληλο τρόπο αντιμετώπισης συγκεκριμένων εκπαιδευτικών αναγκών και προβλημάτων. Το μάθημα επιχειρεί μία επισκόπηση των διαθέσιμων τεχνολογιών και εξετάζει τους ρόλους που αυτές μπορεί να διαδραματίσουν ως γνωστικά εργαλεία, μέσα υποστήριξης επικοινωνίας και συνεργασίας, μέσα διανομής και διαμοιρασμού εκπαιδευτικών πόρων, και ως συστήματα υποστήριξης της διδασκαλίας. Ιδιαίτερα, το μάθημα εστιάζει σε εκείνα τα εργαλεία/περιβάλλοντα που ο σημερινός τους ρόλος στην υποστήριξη της διδασκαλίας και της μάθησης είναι χαρακτηριστικής σημασίας. Αναφορικά με τις μεθόδους εφαρμογής των ψηφιακών τεχνολογιών στην εκπαιδευτική διαδικασία, εξετάζονται οι θεωρίες μάθησης στις οποίες βασίζονται τα καθοδηγητικά και εποικοδομητικά μοντέλα ενσωμάτωσης της τεχνολογίας, με την έμφαση να δίνεται στις σύγχρονες θεωρίες μάθησης της εποικοδομητικής προσέγγισης.

3. Μαθησιακοί στόχοι

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές αναμένεται να είναι σε θέση:

- Να προσδιορίζουν την Εκπαιδευτική Τεχνολογία και να περιγράφουν το παρελθόν και το παρόν της περιοχής καθώς και τους παράγοντες που την επηρεάζουν
- Να διατυπώνουν επιχειρήματα που συνηγορούν υπέρ της χρήσης της τεχνολογίας στην εκπαίδευση
- Να προσδιορίζουν τις γενικές κατηγορίες των τεχνολογικών πόρων (υλικού και λογισμικού) που μπορούν να αξιοποιηθούν στην εκπαίδευση
- Να αναγνωρίζουν τις διδακτικές πρακτικές και τις στρατηγικές ενσωμάτωσης της τεχνολογίας που αντανakλούν τις καθοδηγητικές και τις εποικοδομητικές προσεγγίσεις στη διδασκαλία και τη μάθηση
- Να σχεδιάζουν στρατηγικές ενσωμάτωσης της τεχνολογίας στην εκπαίδευση, να τις υλοποιούν και να σχεδιάζουν έρευνες δράσης που θα αξιολογούν τον αντίκτυπο αυτών των στρατηγικών ενσωμάτωσης
- Να αναπτύσσουν μαθησιακές δραστηριότητες που αξιοποιούν: (α) σύγχρονα τεχνολογικά εργαλεία (εκπαιδευτικό λογισμικό, εργαλεία λογισμικού γενικής και

ειδικής χρήσης, εργαλεία πολυμέσων/υπερμέσων), (β) υπηρεσίες, εργαλεία και εφαρμογές του Διαδικτύου και του Παγκόσμιου Ιστού, και (γ) φορητές τεχνολογίες και τις σχετικές με αυτές εφαρμογές.

4. Περίγραμμα μαθήματος

- Εισαγωγή στην Εκπαιδευτική Τεχνολογία (Ορισμοί - Ιστορική αναδρομή – Σύγχρονα συστήματα και εφαρμογές – Συνθήκες που διαμορφώνουν τις πρακτικές ενσωμάτωσης της τεχνολογίας στην εκπαίδευση – Αναδυόμενες τάσεις σε εργαλεία και εφαρμογές)
- Ενσωμάτωση της Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας στη Διδασκαλία και τη Μάθηση (Βασικές αρχές των θεωριών μάθησης στις οποίες βασίζονται τα καθοδηγητικά και εποικοδομητικά μοντέλα ενσωμάτωσης – Καθοδηγητικές και εποικοδομητικές στρατηγικές ενσωμάτωσης της τεχνολογίας – Το μοντέλο TIP (Technology Integration Planning) για το σχεδιασμό της ενσωμάτωσης της τεχνολογίας και ο ρόλος του πλαισίου TRACK που προσδιορίζει τις απαραίτητες γνώσεις (Τεχνολογικές, Παιδαγωγικές και Περιεχομένου) που πρέπει να διαθέτει ένας εκπαιδευτικός προκειμένου να σχεδιάζει μαθήματα που βασίζονται σε ψηφιακές τεχνολογίες.
- Ψηφιακές τεχνολογίες και η αξιοποίησή τους στη διδασκαλία και τη μάθηση
 - Εκπαιδευτικό Λογισμικό: Εξάσκηση, Καθοδηγούμενη Εκμάθηση, Προσομοιώσεις, Εκπαιδευτικά παιχνίδια, Επίλυση προβλημάτων, και Ολοκληρωμένα Συστήματα Μάθησης
 - Εργαλεία Λογισμικού: Επεξεργαστές κειμένου, Υπολογιστικά φύλλα, Λογισμικό Παρουσιάσεων, Γεννήτριες Υλικών, Εργαλεία Συλλογής και Ανάλυσης Δεδομένων, Εργαλεία γραφικών, Εργαλεία Σχεδιασμού και Οργάνωσης, Εργαλεία για την υποστήριξη συγκεκριμένων θεματικών περιοχών
 - Εργαλεία Πολυμέσων/Υπερμέσων (Ορισμοί – Σχεδιασμός και Ανάπτυξη εκπαιδευτικών υπερμεσικών εφαρμογών, Κατηγορίες εργαλείων συγγραφής: Παρουσιάσεις, Παραγωγή και επεξεργασία ήχου και βίντεο, Λογισμικό παραγωγής υπερμέσων, Εικονικά περιβάλλοντα – Εργαλεία ψηφιακής αφήγησης)
 - Διαδικτυακές τεχνολογίες (Υπηρεσίες και εργαλεία του Διαδικτύου: Περιήγηση, Αναζήτηση και Αποθήκευση, Επικοινωνία, Κοινωνική Δικτύωση και Συνεργασία – Ανάπτυξη και χρήση μαθησιακών δραστηριοτήτων βασισμένων στον Ιστό – Εκπαιδευτική αξιοποίηση εφαρμογών για φορητές συσκευές – Ασφάλεια στο Διαδίκτυο)
- Εξ αποστάσεως εκπαίδευση και ο ρόλος του Διαδικτύου (Μορφές σύγχρονης και ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης – Ανάπτυξη και Υποστήριξη Μαθημάτων στον Ιστό: Συστήματα Διαχείρισης Μάθησης, Χαρακτηριστικά των αποτελεσματικών και καλά σχεδιασμένων εξ αποστάσεως μαθημάτων – Σύγχρονες τάσεις: Προσαρμοστικά Περιβάλλοντα Μάθησης, Συνεργατικά περιβάλλοντα, Περιβάλλοντα εικονικών κόσμων)

5. Μέθοδοι διδασκαλίας και μάθησης

Το μάθημα αποτελείται από δύο μέρη που πραγματοποιούνται παράλληλα: τη θεωρία και το εργαστήριο. Στη θεωρία, ο διδάσκων δίνει έμφαση σε ενεργητικές και ομαδοσυνεργατικές μεθόδους διδασκαλίας που εμπλέκουν τους φοιτητές/τριες σε εποικοδομητικές δραστηριότητες μάθησης και τους προετοιμάζουν για την ανάπτυξη αντίστοιχων πρακτικών δραστηριοτήτων στο εργαστήριο.

Στο εργαστήριο, οι φοιτητές πραγματοποιούν πρακτική άσκηση σε θέματα που έχουν συζητηθεί στη θεωρία και εξοικειώνονται στη χρήση των ανάλογων λογισμικών. Οι εργασίες και οι πρακτικές ασκήσεις στο εργαστήριο στην πλειονότητά τους ακολουθούν την ομαδοσυνεργατική προσέγγιση, είναι ποικίλων μορφών και περιλαμβάνουν: συμμετοχή σε online συζητήσεις μέσω διαφόρων εργαλείων σύγχρονης και ασύγχρονης επικοινωνίας, δημιουργία εκπαιδευτικών υλικών και μαθησιακών αντικειμένων με χρήση σύγχρονων εργαλείων, γνωριμία ή/και εξοικείωση με τεχνολογίες αιχμής με τεκμηριωμένες δυνατότητες εκπαιδευτικής αξιοποίησης.

Βασική επιδίωξη είναι η ανάπτυξη μέσα από τις εργασίες στρατηγικών μάθησης μάλλον, παρά η μετάδοση «έτοιμης γνώσης» και η εμπλοκή των φοιτητών σε μίαν εξερευνητική και αυτόνομη μάθηση. Στόχος αυτής της διαδικασίας είναι να αναγνωρίσει ο εκπαιδευόμενος την εκπαιδευτική της αξία και να υιοθετήσει αντίστοιχες μεθόδους διδασκαλίας στο μέλλον σαν εκπαιδευτικός ο ίδιος.

6. Αξιολόγηση

Εξέταση γραπτή στο τέλος του εξαμήνου	ΝΑΙ
Εξέταση προφορική στο τέλος του εξαμήνου	
Πρόοδος (ενδιάμεση εξέταση)	η πρόοδος θα ελέγχεται με την αξιολόγηση εργασιών των φοιτητών/τριών
Κατ' οίκον εργασία	ΝΑΙ
Προφορική παρουσίαση εργασίας	ΝΑΙ
Εργαστήριο ή πρακτικές ασκήσεις	
Άλλα:	Εργαστηριακή εξέταση για το εργαστηριακό μέρος του μαθήματος στο τέλος του εξαμήνου

7. Διδακτικά βοηθήματα

Roblyer, M.D. (2008). *Εκπαιδευτική Τεχνολογία και Διδασκαλία*. Εκδόσεις ΙΩΝ.

Alimisis, D. (Ed.) (2009). *Teacher Education on Robotics-Enhanced Constructivist Pedagogical Methods*. ASPETE & TERECoP Project, Athens.

Αλιμήσης, Δ. (2003). *Ο ηλεκτρονικός υπολογιστής ως εργαλείο παραγωγικότητας, πληροφόρησης και επικοινωνίας στην Εκπαίδευση*. Εκδόσεις ΙΩΝ.

Ασλανίδου Σ. (1992). *Εκπαιδευτική τεχνολογία και οπτικοακουστική αγωγή*. Εκδόσεις Αφοί Κυριακίδη.

Γρηγοριάδου, Μ., Γουλή, Ε., Γόγουλου, Α. (eds) (2009). *Διδακτικές Προσεγγίσεις και Εργαλεία για τη διδασκαλία της Πληροφορικής*. Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών.

Ψυχάρης, Σ. (2009). *Εισαγωγή των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ) στην Εκπαίδευση-Παιδαγωγικές Εφαρμογές των ΤΠΕ*. ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ. Εκδοτικός Οίκος Παπαζήση.

Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΔΟΣ	Φ.Ε.	Π.Μ.	ΩΡΕΣ/ ΕΒΔΟΜΑΔΑ
5	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	Υ	7	4	2Θ

1. Βασικά στοιχεία μαθήματος

ΙΔΡΥΜΑ	ΑΣΠΑΙΤΕ
ΣΧΟΛΗ	
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ
ΤΟΜΕΑΣ	

2. Αρχές και φιλοσοφία μαθήματος

Το μάθημα αποσκοπεί στη μελέτη και διερεύνηση της παραγωγής της γνώσης και των νέων ιδεών και προτάσεων στον χώρο της εκπαίδευσης, καθώς και του τρόπου εξαγωγής συμπερασμάτων μέσα από τη συλλογή και ανάλυση δεδομένων με συστηματικό τρόπο, σύμφωνα με τις αρχές και μεθόδους της επιστημονικής έρευνας. Πιο συγκεκριμένα οι μέθοδοι και οι διαδικασίες που χρησιμοποιούνται για να μελετηθούν τα εκπαιδευτικά ζητήματα, να τεθούν, να διερευνηθούν και απαντηθούν τα σχετικά ερευνητικά ερωτήματα εμπίπτουν στο πεδίο της Μεθοδολογίας Εκπαιδευτικής Έρευνας.

Κυρίαρχος σκοπός του επιστημονικού αυτού πεδίου η βελτίωση των διδακτικών και άλλων εκπαιδευτικών διαδικασιών και φαινομένων μέσα από τη συστηματική θεωρητική έρευνα, αλλά και την πρακτική εφαρμογή των θεωρητικών συμπερασμάτων. Η ενασχόληση με το πεδίο αυτό στηρίζει τον μελλοντικό εκπαιδευτικό στην επαγγελματική του ανάπτυξη τόσο μέσα από την εφαρμογή κατάλληλων ερευνητικών στρατηγικών και πρακτικών στο διδακτικό του έργο, όσο και σε πιθανές μελλοντικές πιο ερευνητικά προσανατολισμένες ενασχολήσεις του.

3. Μαθησιακοί στόχοι

Οι φοιτητές/μελλοντικοί εκπαιδευτικοί ολοκληρώνοντας το μάθημα αναμένεται να είναι σε θέση:

- Να προσδιορίζουν/οριοθετούν την έννοια της επιστημονικής έρευνας και να περιγράφουν τα βασικά χαρακτηριστικά της όταν εφαρμόζεται σε διάφορα εκπαιδευτικά ζητήματα
- Να αναγνωρίζουν τα βασικά είδη εκπαιδευτικής έρευνας και τα στοιχεία μιας δημοσιευμένης μελέτης
- Να προσδιορίζουν εκπαιδευτικά θέματα/προβλήματα που χρειάζεται να μελετηθούν/επιλυθούν σε πραγματικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα και στη βάση ευρημάτων της ερευνητικής βιβλιογραφίας.

- Να σχεδιάζουν και αναπτύσσουν κατάλληλα ερευνητικά εργαλεία για τη συλλογή δεδομένων
- Να αναζητούν και υιοθετούν κατάλληλες μεθόδους συλλογής, ανάλυσης και παρουσίασης δεδομένων, τρόπους καταγραφής αναφορών κλπ. Να σχεδιάζουν και υλοποιούν ένα σχέδιο έρευνας εκπαιδευτικού θέματος/προβλήματος του ενδιαφέροντός τους ακολουθώντας τα βασικά βήματα της ερευνητικής διαδικασίας.

4. Περίγραμμα μαθήματος

- Εισαγωγή στη μεθοδολογία της εκπαιδευτικής έρευνας. Η αναζήτηση της γνώσης: Οντολογικές και επιστημολογικές παραδοχές (knowledge theory). Ερευνητικά Παραδείγματα (Θετικιστικό, ερμηνευτικό, κα). Η φύση της Εκπαιδευτικής Έρευνας. Η αξία της Εμπειρικής Έρευνας.
- Είδη εκπαιδευτικής έρευνας: τα χαρακτηριστικά και ο ρόλος τους:
 - ✓ Νατουραλιστικές και εθνογραφικές ερευνητικές προσεγγίσεις
 - ✓ Εθνομεθοδολογία
 - ✓ Αξιολογική έρευνα και έρευνα αναλυτικών προγραμμάτων
 - ✓ Φεμινιστικές οπτικές της έρευνας
 - ✓ Βιογραφίες - Αφηγηματικές ιστορίες - Ανάλυση λόγου (Discourse analysis)
 - ✓ Αξιολογική Έρευνα - Διαμόρφωση εκπαιδευτικής πολιτικής
 - ✓ Κριτική Έρευνα Δράσης
- Προσδιορισμός εκπαιδευτικού ζητήματος για μελέτη. Η σημασία της βιβλιογραφικής ανασκόπησης. Το νόημα της πρωτοτυπίας στην ερευνητική αναζήτηση.
- Ποσοτικές και ποιοτικές μέθοδοι μελέτης. Μικτές μέθοδοι. Θεμελιωμένη έρευνα (grounded research). Διαδικασία συλλογής δεδομένων. Σημασίες της εγκυρότητας και της αξιοπιστίας. Τριγωνοποίηση
- Ερευνητικά εργαλεία - ερευνητικές τεχνικές. Σχεδιασμός και διαμόρφωση ερευνητικών εργαλείων
 - ✓ Ερωτηματολόγιο
 - ✓ Σχέδιο συνέντευξης
 - ✓ Φύλλο παρατήρησης
 - ✓ Ερευνητικό έργο

- ✓ Διδακτικά πειράματα.
- Τεχνικές ανάλυσης, επεξεργασία και παρουσίαση δεδομένων.
 - ✓ Ανάλυση περιεχομένου (Παραγωγική - Επαγωγική, προσδιορισμός συστήματος κατηγοριών/κριτηρίων ανάλυσης, ανάλυση κρίσιμων συμβάντων).
 - ✓ Στατιστική επεξεργασία (Περιγραφική-Επαγωγική Στατιστική, προσδιορισμός μεταβλητών).
- Αξιοποίηση προγραμμάτων για την επεξεργασία δεδομένων. Παραδείγματα: Στατιστική ανάλυση δεδομένων με το SPSS, Ποιοτική ανάλυση δεδομένων με υπάρχοντα λογισμικά, π.χ. NVIVO. Αναπαραστάσεις για την παρουσίαση ευρημάτων.
- Δεοντολογία και ηθικά ζητήματα στην εκπαιδευτική έρευνα
- Η διαδικασία ανάπτυξης και υλοποίησης ενός σχεδίου εκπαιδευτικής έρευνας. Θεωρητικές και πρακτικές διαστάσεις.

5. Μέθοδοι διδασκαλίας και μάθησης

Παρουσιάσεις σχετικών θεμάτων από τον διδάσκοντα σε θεωρητικό και παραδειγματικό επίπεδο, Αξιοποίηση ηλεκτρονικής τάξης με σχετικούς συνδέσμους, αρχεία άρθρων, και παραδείγματα.

Κριτική μελέτη και ανάλυση ερευνητικών άρθρων, Εργασίες/παρουσιάσεις βιβλιογραφικής ανασκόπησης αναφορικά με την ερευνητική μεθοδολογία σε διάφορες ερευνητικές περιοχές.

Ομαδική εργασία μελέτης θεμάτων και ανάπτυξη ερευνητικών σχεδίων και εργαλείων, Παρουσίαση σχεδίων έρευνας από φοιτητές

Εργαστηριακές ασκήσεις στη χρήση προγράμματα ανάλυσης δεδομένων π.χ. SPSS, NVIVO

6. Αξιολόγηση

Εξέταση γραπτή στο τέλος του εξαμήνου	NAI
Εξέταση προφορική στο τέλος του εξαμήνου	NAI
Πρόοδος (ενδιάμεση εξέταση)	
Κατ' οίκον εργασία	NAI
Προφορική παρουσίαση εργασίας	NAI
Εργαστήριο ή πρακτικές ασκήσεις	NAI
Άλλα	

7. Διδακτικά βοηθήματα

A. Κύρια Βοηθήματα

Cohen, L., Manion, L. & Morisson, K. (2008). Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής έρευνας. Αθήνα: Εκδόσεις Μεταίχμιο.

B. Συμπληρωματικά Βοηθήματα

Altrichter, H., Posch, P., Somekh, B. (2001). Οι εκπαιδευτικοί ερευνούν το έργο τους. Μια εισαγωγή στις μεθόδους της έρευνας δράσης. Δεληγιάννη, Μ. (μτφ.). Αθήνα: εκδ. Μεταίχμιο.

Mason, J. (2003). Η διεξαγωγή της ποιοτικής έρευνας. Κυριαζή, Ν. (επιστημονική επιμέλεια). Δημητριάδου, Ε. (μτφ.). Αθήνα: εκδ. Ελληνικά Γράμματα.

Παπαναστασίου, Κ., Παπαναστασίου, Ε. Κ. (2005). Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας.

Javeau, C. (1996). Η Έρευνα με Ερωτηματολόγιο: Το εγχειρίδιο του καλού ερευνητή. (Κ. Τζαννόνε - Τζωρτζή, Επιμ. έκδ. και μετάφρασης). Αθήνα: Τυπωθήτω – Γιώργος Δαρδάνος.

Research in the Disciplines of Education Studies-Critical Reading Task 1: Historical Educational Research. Extract taken from Paul Smeyers & Marc Depaepe (2008): “A method has been found? On educational research and its methodological preoccupations”, *Paedagogica Historica: International Journal of the History of Education*, 44:6, pp. 628-630.

Cobin, J. & Strauss, A. (2008). Basics of qualitative research: Techniques and procedures for developing grounded research (3rd edition). Thousand Oaks, CA: Sage.

Creswell, J. W. (2003). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed method approaches*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.

Denzin, N. K., & Lincoln, Y. S. (2011). *The SAGE Handbook of qualitative research* (4th ed.). Los Angeles: Sage Publications.

Erlandson, D., Harris, E., Skipper, B. & Allen, S. (1993). *Doing Naturalistic Inquiry: A Guide to Methods*, Newbury Park: Sage Publications.

Holliday, A. R. (2007). *Doing and Writing Qualitative Research, 2nd Edition*. London: Sage Publications

Kelly, A., & Lesh, R. (Eds.) (2000). *The Handbook of Research Design in Mathematics and Science Education*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates

Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΔΟΣ	Φ.Ε.	Π.Μ.	ΩΡΕΣ/ ΕΒΔΟΜΑΔΑ
6	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ & ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ	Υ	8	4	2Θ

1. Βασικά στοιχεία μαθήματος

ΙΔΡΥΜΑ	ΑΣΠΑΙΤΕ
ΣΧΟΛΗ	
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ
ΤΟΜΕΑΣ	

2. Αρχές και φιλοσοφία μαθήματος

Το μάθημα **Παιδαγωγική και Φιλοσοφία της Παιδείας** συμπεριλαμβάνεται στα πρώτα διδασκόμενα αντικείμενα για όποιον επιθυμεί να αποκτήσει παιδαγωγική μόρφωση, καθώς λειτουργεί ως βάση για κάθε τέτοια σπουδή. Με αυτό αποκαλύπτεται το παιδαγωγικό φαινόμενο, αναλύεται στην ιδιομορφία του και εξετάζεται αναλυτικά η διαδικασία της αγωγής, της εκπαίδευσης και της παιδείας. Καθώς βαθμιαία ξεδιπλώνεται όλο το φάσμα των παιδαγωγικών λεγομένων επιστημών, συνειδητοποιείται ότι το πεδίο της παιδαγωγικής, πάντοτε με επικέντρωση στη δυναμική της μεταβολής που υπάρχει στον άνθρωπο, μελετά στην πραγματικότητα βασικές πτυχές της ανθρώπινης ζωής.

Η παιδαγωγική γνώση, με μορφωτική αξία αυτή καθ' εαυτήν, σε ένα δεύτερο επίπεδο μπορεί να γίνει αντικείμενο νέας επεξεργασίας σε κάθε μια από τις θεματικές της, αυτή τη φορά με τη συνειδητή προσέγγιση του φιλοσοφικού στοχασμού. Το δεδομένο μετατρέπεται σε πρόβλημα για μελέτη σε βάθος. Σε αυτή την αναζήτηση είναι πολύτιμη η συνδρομή των φιλοσόφων της παιδείας, οι οποίοι, όντας οι ίδιοι συχνά και παιδαγωγοί, κατέθεσαν το καταστάλαγμα της σκέψης τους γι' αυτά.

Η διάκριση της παιδαγωγικής α) σε Επί μέρους επιστήμες, β) σε Κατευθύνσεις, και γ) σε Πεδίο εφαρμογής έγινε με βάση τη διάκριση του Dieter Lenzen. Lenzen, D. (1989). Βλ. 'Paedagogik–Erziehungswissenschaft' in: Lenzen, D. (1989). *Paedagogische Grundbegriffe*. Stuttgart, Ernst Klett. (1105-1117).

3. Μαθησιακοί στόχοι

Το μάθημα αποσκοπεί στο να συμβάλει ουσιαστικά στη θεμελίωση της παιδαγωγικής ταυτότητας των μελλοντικών εκπαιδευτικών καθώς εισάγει στο πεδίο των παιδαγωγικών επιστημών, καλλιεργεί τον παιδαγωγικό τρόπο σκέψης και δράσης και εξοικειώνει στους βασικούς προβληματισμούς της φιλοσοφίας της παιδείας. Οι φοιτητές κατανοώντας σε βάθος το φαινόμενο της αγωγής και της εκπαίδευσης στις διάφορες εκφάνσεις του και γνωρίζοντας τους

βασικούς φιλοσοφικούς στοχασμούς που διατυπώθηκαν σχετικά με αυτό, αφ' ενός θα μπορούν να ανταποκριθούν καλύτερα στο μελλοντικό ρόλο τους, αφ' ετέρου θα αποκτήσουν μια πολύτιμη μόρφωση για την ίδια τη ζωή.

Πιο συγκεκριμένα με τη διδασκαλία του μαθήματος επιδιώκεται οι μελλοντικοί εκπαιδευτικοί:

- να εξοικειωθούν με το αντικείμενο της Παιδαγωγικής και τη διεπιστημονικότητα που χαρακτηρίζει το πεδίο της
- να ορίζουν και να επεξεργάζονται βασικές έννοιες της Παιδαγωγικής και της φιλοσοφίας της παιδείας
- να κατανοούν τα επίπεδα προσέγγισης των παιδαγωγικών φαινομένων και τους παράγοντες που τα επηρεάζουν
- να εξοικειωθούν με το αντικείμενο της φιλοσοφίας της παιδείας και τους στόχους της και να αντιληφθούν την αναγκαία σχέση της με την παιδαγωγική
- να γνωρίζουν τις μεθόδους έρευνας στο συγκεκριμένο σύνθετο πεδίο και να είναι σε θέση να προσκομίζουν παραδείγματα προσέγγισης για κάθε μέθοδο
- να γνωρίζουν τους σημαντικούς σταθμούς στην ιστορία της παιδαγωγικής στην Ελλάδα και διεθνώς
- να γνωρίζουν τις επί μέρους παιδαγωγικές επιστήμες, τις σύγχρονες Κατευθύνσεις τους και τα πεδία εφαρμογών της παιδαγωγικής γνώσης, και να είναι ικανοί να παρουσιάζουν τα βασικά περιεχόμενά τους
- να είναι σε θέση να αναπτύσσουν τις σπουδαιότερες φιλοσοφικές θεωρίες που διατυπώθηκαν για το φαινόμενο της αγωγής και της εκπαίδευσης διαχρονικά
- να αναπτύσσουν παιδαγωγικο-φιλοσοφικό προβληματισμό μέσα από την επαφή τους με τα παιδαγωγικά ρεύματα και τις σύγχρονες τάσεις στο χώρο της εκπαίδευσης.

4. Περίγραμμα μαθήματος

Αντικείμενο, σκοπός και στόχοι της 'Παιδαγωγικής και Φιλοσοφίας της Παιδείας'. Βασικές έννοιες. Μέθοδοι έρευνας των παιδαγωγικών φαινομένων στην 'Παιδαγωγική και Φιλοσοφία της Παιδείας'. Πηγές της παιδαγωγικής και φιλοσοφικής γνώσης. Ανθρωπολογικές προϋποθέσεις της αγωγής. Περιβάλλον και κληρονομικότητα. Παράγοντες που διαμορφώνουν την εκπαιδευτική διαδικασία. Επίπεδα προσέγγισης των παιδαγωγικών φαινομένων (κοινωνικό, εκπαιδευτικό, διαπροσωπικό, ατομικό). Η παιδαγωγική σχέση. Η εκπαιδευτική διαδικασία. Η αυτονομία ως σκοπός της αγωγής. Ο σχολικός θεσμός. Σχολικός χώρος και χρόνος. Η διεπιστημονικότητα των παιδαγωγικών φαινομένων.

Η συμβολή των **πρωτεργατών** στην εξέλιξη της παιδαγωγικής σκέψης και πράξης: Κομένιος, Ρουσσώ, Πεσταλότσι, Φρέμπελ και Τολστόι.

Από την 'Παιδαγωγική' στις επί μέρους 'παιδαγωγικές επιστήμες', στις 'Κατευθύνσεις' τους και στα πεδία εφαρμογής της παιδαγωγικής γνώσης (περιγραφή αντικειμένων):

Επί μέρους παιδαγωγικές επιστήμες: Γενική-Συστηματική Παιδαγωγική: Ανθρωπολογία της αγωγής, Φιλοσοφία της αγωγής. Κοινωνική, Επαγγελματική, Ιστορική, Συγκριτική, Σχολική Παιδαγωγική, Διδακτική, Ενηλίκων, Ειδική, Εξελικτική Παιδαγωγική.

Άλλες προσεγγίσεις: Κριτική Παιδαγωγική, Ιστορικο-υλιστική Παιδαγωγική, Ψυχαναλυτική Παιδαγωγική, Φιλοσοφική Παιδαγωγική, Μεταρρυθμιστική Παιδαγωγική (του 'Σχολείου εργασίας' – Μοντεσσοριανή – Παιδαγωγική Waldorf – Παιδαγωγική Freinet...), Αναρχιστική Παιδαγωγική, Αντιαυταρχική Παιδαγωγική, Σοσιαλιστική Παιδαγωγική.

Συγγενικές - συνδυαστικές επιστήμες: Παιδαγωγική Ψυχολογία, Κοινωνιολογία της Παιδείας, Φιλοσοφία της Παιδείας...

Έλληνες μεταρρυθμιστές παιδαγωγοί: Λασκαρίδου – Δελμούζος – Γληνός – Κουντουράς – Παπαμαύρος – Ιμβριώτη – Παπανούτσος...

Κατευθύνσεις: Παιδαγωγική των αλλοδαπών/ διαπολιτισμική παιδαγωγική, παιδαγωγική του ελεύθερου χρόνου, πολιτισμική παιδαγωγική, παιδαγωγική των μέσων, μουσειοπαιδαγωγική, παιδαγωγική του περιβάλλοντος, παιδαγωγική της ειρήνης, παιδαγωγική του προσώπου (Rogers), παιδαγωγική της διαφυλικότητας, παιδαγωγική των δικαιωμάτων του παιδιού, παιδαγωγική της επιχείρησης...

Πεδία παιδαγωγικών εφαρμογών: Σχολική εκπαίδευση, Management στην εκπαίδευση, αγωγή των ΑμΕΑ, διαπολιτισμική αγωγή, αγωγή της ειρήνης, αγωγή υγείας, σεξουαλική αγωγή, κυκλοφοριακή αγωγή, περιβαλλοντική αγωγή, αγωγή του διαλόγου, αγωγή των δικαιωμάτων του παιδιού, αγωγή του ελεύθερου χρόνου...

Κύρια φιλοσοφικά ρεύματα παιδείας (Το πρόβλημα της γνώσης): ιδεαλισμός, Πλάτωνας – ρεαλισμός, Αριστοτέλης – φυσιοκρατία, Rousseau – πραγματισμός, Dewey – ορθολογισμός, Descartes – εμπειρισμός, Locke – η κριτική σχολή (η συνδυαστική πρόταση) του Kant – η αναλυτική φιλοσοφική προσέγγιση της γλώσσας, Wittgenstein – η υπαρξιακή προσέγγιση στην παιδαγωγική, Bollnow – Freire και κριτική παιδαγωγική. Επί μέρους κατευθύνσεις της κριτικής παιδαγωγικής. – Το αίτημα της αποσχολοποίησης, Illich. – Summerhill, το ελεύθερο σχολείο του Neill – Κονστρουκτιβισμός στην εκπαίδευση: Bruner, Vygotsky, Piaget.

Σύγχρονοι προβληματισμοί: παιδιά σε κίνδυνο, έφηβοι σε διαδικτυακή εξάρτηση, διασύνδεση τυπικών και άτυπων μορφών εκπαίδευσης, η «σχολική ζωή», καινοτομίες στο χώρο της εκπαίδευσης, διά βίου μάθηση.

Επεξεργασία αποσπασμάτων αντιπροσωπευτικών παιδαγωγικών κειμένων.

5. Μέθοδοι διδασκαλίας και μάθησης

Ο διδάσκων εκτός από τις εισηγήσεις θεμάτων από τον ίδιο, και τη χρήση της διαλεκτικής μεθόδου, αξιοποιεί κατά περίπτωση σύγχρονες μεθόδους και τεχνικές διδασκαλίας και μάθησης, συμπεριλαμβανομένων και των νέων τεχνολογιών.

Οι φοιτητές αναπτύσσουν σταδιακά 'Ατομικό ηλεκτρονικό Φάκελο μαθήματος', αξιοποιούν βιβλιογραφικές πηγές και το διαδίκτυο, παρουσιάζουν θεματικές της επιλογής τους εργαζόμενοι σε ομάδες, εκπονούν σχετικό εκπαιδευτικό υλικό και αναπαράγουν και παράγουν φιλοσοφικό λόγο σχετικά με βασικά θέματα παιδείας.

Η εργαστηριακή προσέγγιση υποστηρίζει τη διδασκαλία κάθε ενότητας και καλύπτει σημαντικό μέρος του διαθέσιμου χρόνου. Επεξεργασία αποσπασμάτων αντιπροσωπευτικών παιδαγωγικών κειμένων.

6. Αξιολόγηση

Εξέταση γραπτή στο τέλος του εξαμήνου	ΝΑΙ
Εξέταση προφορική στο τέλος του εξαμήνου	
Πρόοδος (ενδιάμεση εξέταση)	
Κατ' οίκον εργασία	ΝΑΙ
Προφορική παρουσίαση εργασίας	ΝΑΙ
Εργαστήριο ή πρακτικές ασκήσεις	
Άλλα	

Η γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου είναι υποχρεωτική.

Οι λοιπές μορφές αξιολόγησης, συμβατές με τον εκάστοτε Κανονισμό Σπουδών, είναι στην κρίση του διδάσκοντος.

7. Διδακτικά βοηθήματα

A. Κύρια Βοηθήματα

Πυργιωτάκης, Ι. (2011). *Εισαγωγή στην παιδαγωγική επιστήμη*. Αθήνα, Πεδίο.

Βαϊνάς, Κ. (2008). *Εισαγωγή στην επαγγελματική παιδαγωγική*. Αθήνα, Gutenberg.

B. Συμπληρωματικά Βοηθήματα

- Alessio, Fr. (2012). *Ιστορία της νεότερης φιλοσοφίας*. Μτφρ. Θ. Ουμιοπούλου. Επιμ. Σ. Φουρνάρος. Αθήνα, Τραυλός.
- Βάμβουκας, Μ. και Χουρδάκης, Α. (επιμ.) (1997). *Παιδαγωγική επιστήμη στην Ελλάδα και στην Ευρώπη: Τάσεις και προοπτικές*. Πρακτικά Ζ΄ Διεθνούς Συνεδρίου ΠΕΕ, Ρέθυμνο 1995. Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα.
- Bollnow, O. Fr. (1986). *Φιλοσοφική παιδαγωγική*. Μτφρ. του 'Anthropologische Paedagogik' από Μ. και Κ. Βαϊνά. Αθήνα, Γρηγόρη.
- Δημαράς, Α. (επιμ.) (1988/ 1987). *Η μεταρρύθμιση που δεν έγινε*. Τόμ. Α και Β΄. Αθήνα, Εκδοτική Ερμής (επανέκδοση).
- Houssaye, J. (επιμ.) (2000). *Δεκαπέντε παιδαγωγοί. Σταθμοί στην ιστορία της παιδαγωγικής σκέψης*. Μτφρ. Δ. Καρακατσάνη. Αθήνα, Μεταίχμιο.
- Θεοδωρόπουλος, Ι. (1998). *Μεταξύ φιλοσοφίας και παιδαγωγικής*. Αθήνα, Γρηγόρη.
- Καζεπίδης, Τ. (1999). *Η φιλοσοφία της παιδείας*. Επιμ. Χρ. Τσολάκης. Θεσσαλονίκη, Βάνιας (β΄ έκδ.).
- Καραφύλλης, Γρηγόρης (2005). *Η φιλοσοφία της παιδείας. Γνωσιολογικά και ηθικά ζητήματα*. Θεσσαλονίκη, Βάνιας.
- Κουμάκης, Γ. (2001). *Θεωρία και φιλοσοφία της παιδείας*. Αθήνα, Τυπωθήτω.
- Kron, Fr. (2012). *Βασικές γνώσεις παιδαγωγικής επιστήμης*. Επιμ. του 'Grundwissen Paedagogik', από τον Σοφό Αλιβίζο. Αθήνα, Ίων.
- Lenzen, D. (1989). *Paedagogische Grundbegriffe*. Stuttgart, Ernst Klett.
- Ματσαγγούρας, Η. (2009). *Εισαγωγή στις επιστήμες της Παιδαγωγικής*. Αθήνα, Gutenberg.
- Ξωχέλλης, Π. (2009). *Εισαγωγή στην παιδαγωγική. Θεμελιώδη προβλήματα της παιδαγωγικής επιστήμης*. Θεσσαλονίκη, Κυριακίδη (7^η έκδ., βελτιωμένη).
- Πανταζής, Αναστάσιος (2012). *Ελευθερία και αγωγή στον Αιμίλιο του J.J. Rousseau*. Αθήνα, Γρηγόρη.
- Πυργιωτάκης, Ι. (2007). *Παιδαγωγική του Νέου Σχολείου*. Αθήνα, Γρηγόρη.
- Χατζηδήμου, Δ. (2010). *Εισαγωγή στην Παιδαγωγική. Συμβολή στη διάχυση της παιδαγωγικής σκέψης*. Θεσσαλονίκη, Κυριακίδη (10^η έκδοση).

[B] ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

A/A	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΔΟΣ	Φ.Ε.	Π.Μ.	ΩΡΕΣ/ ΕΒΔΟΜΑΔΑ
1	ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ	Υ	7	4	2Θ

1. Βασικά στοιχεία μαθήματος

ΙΔΡΥΜΑ	ΑΣΠΑΙΤΕ
ΣΧΟΛΗ	
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ
ΤΟΜΕΑΣ	

2. Αρχές και φιλοσοφία μαθήματος

Το μάθημα **Διδακτική Μαθημάτων Ειδικότητας** φέρνει αρχικά τους φοιτητές σε επαφή με τα επιστημονικά, επιστημολογικά και διδακτικά χαρακτηριστικά της κάθε επιστήμης που πρόκειται να διδάξουν. Στη συνέχεια τους οδηγεί να μετασχηματίσουν και συνδέσουν την επιστημονική γνώση με τη σχολική γνώση με τρόπο που να είναι αποδοτικός για τη μάθηση των μαθητών και την μελλοντική γνωστική και επαγγελματική τους ανάπτυξη, αλλά και για την καθημερινή ζωή.

Πώς ένα επιστημονικό πεδίο συγκροτείται; Τι το χαρακτηρίζει; Πως δομούνται τα Αναλυτικά Προγράμματα/Προγράμματα Σπουδών; Πώς τίθενται οι διδακτικοί στόχοι; Πως επιτυγχάνονται; Ποιες θεωρητικές ιδέες και διδακτικές στρατηγικές μπορούν να οδηγήσουν σε επιτυχείς διδακτικούς σχεδιασμούς; Ποια διδακτικά εργαλεία επιλέγονται για την παραγωγή διδακτικού υλικού και για τα διδακτικά σχέδια ενοτήτων; Πως εφαρμόζονται και αξιολογούνται οι σχεδιαζόμενες διδακτικές παρεμβάσεις; Ποιος ο ρόλος και οι λειτουργίες των σχολικών εγχειριδίων;

Μελετώνται, δηλαδή, θέματα που άπτονται του μετασχηματισμού της γνώσης γενικά, αλλά και συγκεκριμένου κάθε φορά επιστημονικού πεδίου σε σχολικό περιεχόμενο, κατάλληλο για τη διδασκαλία και τα οποία είναι απαραίτητα στον σημερινό επαγγελματία εκπαιδευτικό.

3. Μαθησιακοί στόχοι

Το μάθημα αποσκοπεί στο να εξοικειώσει τους μελλοντικούς εκπαιδευτικούς στην εισαγωγή μιας σύγχρονης προβληματικής για την ιδιαιτερότητα των Επιστημών που πρόκειται να διδάξουν και να τους καταστήσει αποτελεσματικούς στο έργο τους.

Πιο συγκεκριμένα με τη διδασκαλία του μαθήματος επιδιώκεται οι φοιτητές/μελλοντικοί εκπαιδευτικοί:

- να εμβαθύνουν σε έννοιες του επιστημονικού τους πεδίου και να εξοικειωθούν με βασικές έννοιες της Διδακτικής, απαραίτητες για τη διδασκαλία των γνωστικών πεδίων της ειδικότητάς τους στις σχολικές τάξεις

- να έρθουν σε επαφή και να αναπλαισιώσουν το επιστημονικό πεδίο της ειδικότητάς τους μέσα από το πρίσμα του μετασχηματισμού της επιστημονικής γνώσης σε σχολικό περιεχόμενο
- να αντιληφθούν έννοιες όπως αυτές του αναλυτικού προγράμματος, του διδακτικού σχεδιασμού, της διεπιστημονικότητας
- να ενημερωθούν για σύγχρονες διδακτικές τάσεις, καινοτομίες, εργαλεία
- να αποκτήσουν ικανότητες και δεξιότητες σχεδιασμού και ανάπτυξης διδακτικών παρεμβάσεων και διδακτικών υλικών με βάση προσδιορισμένους στόχους
- να είναι σε θέση να εφαρμόσουν και να αξιολογήσουν ολοκληρωμένα διδακτικά σενάρια σε σχολικές τάξεις.

4. Περίγραμμα μαθήματος

- Η έννοια και σημασία του Αναλυτικού Προγράμματος/Προγράμματος Σπουδών. Θεωρίες, προσανατολισμός, μοντέλα σχεδιασμού και αξιολόγησης Αναλυτικών Προγραμμάτων. Ανάπτυξη στο Μακροεπίπεδο - Μικροεπίπεδο. Συγκρότηση Αναλυτικού Προγράμματος μαθημάτων ειδικότητας.
- Χαρακτηριστικά Αναλυτικών Προγραμμάτων: Χαρακτηριστικά περιεχομένου, Στόχοι, Επικαιροποίηση, Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά – Διδακτικές Καινοτομίες:
 - ✓ Η αξιοποίηση της Ιστορίας και της Φύσης των Επιστημών στη διδασκαλία
 - ✓ Αξιοποίηση των ΜΜΕ στη διδακτική πράξη
 - ✓ Εισαγωγή στις εκδοχές των πολύ-αλφαθητισμών
 - ✓ Αναλογική σκέψη: Ενεργοποίηση, παραδείγματα
 - ✓ Επίλυση προβλημάτων/λήψη αποφάσεων σε πραγματικές καταστάσεις
- Σύνδεση γνωστικών αντικειμένων με επαγγέλματα/κοινωνία. Ανάπτυξη και καλλιέργεια του προφίλ του εκπαιδευτικού ειδικότητας. Διεπιστημονικότητα – Σύνδεση γνωστικού αντικειμένου με άλλα επιστημονικά πεδία.
- Η έννοια και σημασία του διδακτικού υλικού. Εγχειρίδια, βιβλία εκπαιδευτικών, εργαστηριακοί οδηγοί, λογισμικά μαθημάτων ειδικότητας. Η σημασία της πολυτροπικότητας στη μάθηση. Αξιοποίηση, ανάπτυξη και αξιολόγηση διδακτικού υλικού (Φύλλων εργασίας, φύλλων αξιολόγησης, Πόστερ, αφηγηματικών σεναρίων, ψηφιακού υλικού, λογισμικού).
- Μοντέλα μάθησης και διδασκαλίας (μεταφορικό, ανακαλυπτικό, εποικοδομιστικό, κοινωνιο-εποικοδομιστικό). Σύγχρονοι διδακτικοί στόχοι. Το νόημα της στοχοθεσίας για κάθε μοντέλο και την οργάνωση μαθήματος. Σχεδιασμός Σημασία της ανάπτυξης Διδακτικής Παρέμβασης και Διδακτικών Σεναρίων. Εφαρμογή και Αξιολόγηση διδακτικής παρέμβασης
- Ο ρόλος της Διδακτικής Δραστηριότητας. Διδακτικά εργαλεία/τεχνικές:
 - ✓ Νοητικός Καταιγισμός
 - ✓ Εννοιολογικοί χάρτες

- ✓ Διδακτικό Πόστερ
- ✓ Αποκόμματα ΜΜΕ
- ✓ Ιστορικά επεισόδια
- ✓ Μελέτες περίπτωσης

5. Μέθοδοι διδασκαλίας και μάθησης

- Παρουσιάσεις σχετικών θεμάτων από τον διδάσκοντα σε θεωρητικό και παραδειγματικό επίπεδο.
- Αξιοποίηση ηλεκτρονικής τάξης με σχετικούς συνδέσμους, φακέλους άρθρων, παραδείγματα, καθώς και φακέλου με το νομικό πλαίσιο του μαθήματος ειδικότητας (ΦΕΚ με τα διδασκόμενα αντικείμενα, Α.Π. μαθημάτων κ.α..).
- Ενδεχόμενο team-teaching διδάσκοντα με επιστήμονα της ειδικότητας σε θέματα επιστημολογικής προσέγγισης του αντικειμένου.
- Ομαδική εργασία μελέτης θεμάτων. Παρουσίαση διδακτικών μελετών από φοιτητές. Ατομική/ομαδική μελέτη άρθρων. Εργασίες σε συγκεκριμένα θέματα στα γνωστικά πεδία ειδικότητας.

6. Αξιολόγηση

Εξέταση γραπτή στο τέλος του εξαμήνου	ΝΑΙ
Εξέταση προφορική στο τέλος του εξαμήνου	ΝΑΙ
Πρόοδος (ενδιάμεση εξέταση)	ΝΑΙ
Κατ' οίκον εργασία	ΝΑΙ
Προφορική παρουσίαση εργασίας	ΝΑΙ
Εργαστήριο ή πρακτικές ασκήσεις	ΝΑΙ
Άλλα	

7. Διδακτικά βοηθήματα

A. Κύρια Βοηθήματα

Huttner, A., (2008). Διδακτική τεχνολογικών μαθημάτων, Αθήνα: Ευρωπαϊκές Τεχνολογικές Εκδόσεις [Επιμ. Μ. Βαϊνά].

Πλαγιανάκος. Σ.Ι. (2006). Διδακτική Επαγγελματικών Μαθημάτων. Αθήνα: Έλλην.

Κουλουμπαρίτση, Αλεξάνδρα Χ. (2011). Αναλυτικό πρόγραμμα και διδακτικός σχεδιασμός : Θεωρητικές αναζητήσεις και παραδείγματα εφαρμογών από το σχολείο. Αθήνα: Γρηγόρη

B. Συμπληρωματικά Βοηθήματα

Φωτεινός, Δ. (2004) Ιστορική θεώρηση και συγκριτική προσέγγιση των αναλυτικών προγραμμάτων της μέσης γενικής και μέσης τεχνικής εκπαίδευσης : 1950-1977, Διδακτορική διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών.

- Κουλαϊδής, Β, Επιστημολογία και κατασκευή Αναλυτικών Προγραμμάτων: Η επιλογή περιεχομένου για την διδασκαλία των ΦΕ, Σύγχρονη Εκπαίδευση, 1994, 75, 22-29.
- Βασιλοπούλου, Μ. (2001). Ο χάρτης εννοιών ως εργαλείο μάθησης. Εφαρμογές στη διδακτική της Βιολογίας και την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση. Αθήνα
- Γουλή, Ε., Γόγουλου, Α., & Γρηγοριάδου, Μ. (2006). Ο Εννοιολογικός Χάρτης στην Εκπαιδευτική Διαδικασία του μαθήματος της Πληροφορικής: Μια Πιλοτική Διερεύνηση. Θέματα στην Εκπαίδευση, Ειδικό Αφιέρωμα: Σύγχρονη έρευνα στη Διδακτική της Πληροφορικής, 7:3, 351-377. Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα.
- Γουλή, Ε., Γόγουλου, Α., Παπανικολάου, Κ., & Γρηγοριάδου, Μ. (2005). Αξιοποιώντας τον Εννοιολογικό Χάρτη ως Εργαλείο Διδασκαλίας και Αξιολόγησης στο μάθημα Πληροφορικής Γυμνασίου. Πρακτικά 3ου Πανελληνίου Συνεδρίου "Διδακτική της Πληροφορικής", (Κόρινθος, 7-9 Οκτωβρίου), 233-241.
- Ζογκτζα, Β. (2009) Θέματα Διδακτικής της Βιολογίας: Διδασκαλία και μάθηση βιολογικών εννοιών στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Κολέζα, Ε. (2010). Θεωρία και Πράξη στη Διδασκαλία των Μαθηματικών, Αθήνα: Τόπος.
- Κόμης, Β. (2005). Εισαγωγή στη Διδακτική της Πληροφορικής. Αθήνα: Εκδόσεις Κλειδάριθμος.
- Σκορδούλης, Κ., Νικολαΐδης, Ε. & Κολέζα, Ε. (2011). Ιστορία, φιλοσοφία και διδακτική των επιστημών, Αθήνα: Νήσος.
- Τζιμογιάννης Α. (2002), Διδακτική Πληροφορικής, Προγράμματα Σπουδών και διδακτικές πρακτικές στο Ενιαίο Λύκειο, Πρακτικά 3^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου με Διεθνή Συμμετοχή 'Οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στην Εκπαίδευση', Τόμος Α', 229-238, Ρόδος.
- Τζιμογιάννης Α. (2003), Η διδασκαλία του Προγραμματισμού στο Ενιαίο Λύκειο: προς ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο με στόχο την ανάπτυξη δεξιοτήτων επίλυσης προβλημάτων, Πρακτικά 2^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου των Εκπαιδευτικών για τις ΤΠΕ: «Αξιοποίηση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών στη Διδακτική Πράξη», Τόμος Α', 706-720, Σύρος.
- Χαλκιά Κ. (1999). Εισαγωγή στη Διδακτική της Τεχνολογίας, Εκδ. Τυπωθήτω, Αθήνα.
- Jackson, Ph. W. (ed) (1992) Handbook of Research on Curriculum, Simon & Schuster and Prentice Hall International, N. York.
- Kumar, M., & Natarajan, U. (2007). A Problem-Based Learning Model: Showcasing an Educational Paradigm Shift. Curriculum Journal, 18(1), 89-102.
- Novak, J. (2002). Meaningful Learning: The Essential Factor for Conceptual Change in Limited or Inappropriate Propositional Hierarchies Leading to Empowerment of Learners. Science Education, 86(4), 548-571.
- Spiliotopoulou-Papantoniou, V. (2011). The Changing Role of Visual Representations as a Tool for Research & Learning, Nova Publishers Inc, United States.

A/A	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΔΟΣ	Φ.Ε.	Π.Μ.	ΩΡΕΣ/ ΕΒΔΟΜΑΔΑ
2	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ	Υ	7	4	2Θ

1. Βασικά στοιχεία μαθήματος

ΙΔΡΥΜΑ	ΑΣΠΑΙΤΕ
ΣΧΟΛΗ	
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ
ΤΟΜΕΑΣ	

2. Αρχές και φιλοσοφία μαθήματος

Η Εκπαιδευτική Ψυχολογία έχει ως αντικείμενο την εφαρμογή των αρχών και θεωριών της Ψυχολογίας για τη δημιουργία αποτελεσματικών διαδικασιών και περιβαλλόντων μάθησης. Πραγματεύεται ζητήματα που αναφέρονται στην ανάπτυξη, τη μάθηση, τα κίνητρα, τις ατομικές διαφορές, τη διαχείριση προβλημάτων στην τάξη, τις αποτελεσματικές μεθόδους διδασκαλίας και την ενίσχυση της προσωπικότητας του μαθητή. Η Εκπαιδευτική Ψυχολογία εφαρμόζει στην πράξη τις γνώσεις για την ανάπτυξη των μαθητών, τα κίνητρα, τις ατομικές διαφορές και τους ατομικούς ρυθμούς μάθησης, τις αιτιατές αποδόσεις, τη διαχείριση της σχολικής τάξης, τον χειρισμό ειδικών προβλημάτων.

3. Μαθησιακοί στόχοι

Οι σπουδαστές, μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος, να είναι σε θέση:

- Να περιγράφουν τις ιδιότητες και τα χαρακτηριστικά της αποτελεσματικής διδασκαλίας και του αποτελεσματικού διδάσκοντα.
- Να αναγνωρίζουν πως τα βιοψυχοκοινωνικά χαρακτηριστικά επηρεάζουν τη μάθηση.
- Να συνοψίζουν τις βασικές αρχές των θεωριών μάθησης και να προτείνουν, χρησιμοποιώντας τις αρχές αυτές, τεχνικές, οι οποίες μπορούν να βελτιώσουν τη διδασκαλία.
- Να εφαρμόζουν στην πράξη τις θεωρίες γνωστικής ανάπτυξης ανάλογα με την ηλικιακή ομάδα και το γνωστικό δυναμικό των μαθητών.
- Να οργανώνουν εκπαιδευτικά προγράμματα και να διαμορφώνουν κατάλληλες τεχνικές, για συγκεκριμένες ομάδες χαρισματικών μαθητών και μαθητών με ειδικές ανάγκες.
- Να περιγράφουν τεχνικές για την ανάπτυξη της συναισθηματικής νοημοσύνης και της κοινωνικής- συναισθηματικής μάθησης.
- Να αναγνωρίζουν τις αιτίες των κινήτρων και να δίνουν θεωρητικές ερμηνείες για το λειτουργικό τους ρόλο στη ζωή των μαθητών.
- Να χρησιμοποιούν μεθόδους και στρατηγικές, οι οποίες συμβάλλουν στην ολόπλευρη ανάπτυξη της προσωπικότητας των μαθητών και να δημιουργούν περιβάλλοντα μάθησης με στόχο την αυτορρύθμιση, τη δημιουργικότητα και την ανοχή.

- Να αξιολογούν τις διαπροσωπικές σχέσεις μέσα στην τάξη στη βάση της πολιτισμικής προέλευσης, της κοινωνικής τάξης και του φύλου και των αρχών της δυναμικής της ομάδας.
- Να χρησιμοποιούν αποτελεσματικές μεθόδους για τη διαχείριση των προβλημάτων στην όλη εκπαιδευτική διαδικασία, συμπεριλαμβάνοντας τη διαχείριση των προβλημάτων συμπεριφοράς στο χώρο του σχολείου.

4. Περίγραμμα μαθήματος

- Παιδαγωγική Ψυχολογία: απαραίτητο εφόδιο για έναν αποτελεσματικό εκπαιδευτικό
- Εφαρμογή και προσαρμογή των θεωριών γνωστικής ανάπτυξης στην εκπαίδευση
- Εφαρμογή και προσαρμογή των θεωριών μάθησης στην εκπαίδευση: Συμπεριφορική προσέγγιση της μάθησης, Γνωστική προσέγγιση της μάθησης, Θεωρίες επεξεργασίας πληροφοριών, Σύνθετες γνωστικές διαδικασίες, Κοινωνικογνωστική και κονστρουκτιβιστική προσέγγιση της μάθησης
- Διαφορετικότητα και ποικιλομορφία στην Τάξη, Αρχές δυναμικής της ομάδας
- Θεωρίες για τα κίνητρα και τα συναισθήματα και εκπαιδευτικές τους προεκτάσεις
- Αμοιβές-ποινές, άμιλλα-συνεργασία, σχολική επιτυχία-αποτυχία, έπαινος-αποδοκιμασία, αγωνία-άγχος, ενθάρρυνση μαθητή, ενίσχυση της αυτοεκτίμησης και αυτορρύθμιση
- Η κοινωνικο-συναισθηματική Εκπαίδευση: Κίνητρα και συναισθήματα στην τάξη
- Αποτελεσματικό μαθησιακό περιβάλλον: Διαχείριση σχολικής τάξης, διαμόρφωση αποτελεσματικού μαθησιακού περιβάλλοντος, Πρόληψη και αντιμετώπιση προβλημάτων συμπεριφοράς Διαχείριση προβλημάτων συμπεριφοράς
- Προσωπική- κοινωνική και ηθική ανάπτυξη: οι περιπτώσεις που συναντά ο εκπαιδευτικός στην τάξη
- Αποτελεσματική διδασκαλία: Προσαρμογή της διδασκαλίας ώστε να ανταποκρίνεται στις ατομικές, γνωστικές και ψυχοσυναισθηματικές ανάγκες των μαθητών
- Διαχείριση σχολικής τάξης, διαμόρφωση αποτελεσματικού μαθησιακού περιβάλλοντος
- Πρόληψη και αντιμετώπιση προβλημάτων συμπεριφοράς
- Ο εκπαιδευτικός ως σύμβουλος
- Αξιολόγηση στην τάξη με στόχο την ενίσχυση του μαθησιακού αποτελέσματος και της προσωπικότητας των μαθητών

5. Μέθοδοι διδασκαλίας και μάθησης

Αυτή η θεματική ενότητα θα διδαχθεί μέσω μιας ποικιλίας μεθόδων, δίνοντας έμφαση στην ενεργό συμμετοχή και στη βιωματική μάθηση. Η σύσταση μικρών ομάδων εργασίας, ο διάλογος στην τάξη, τα σεμινάρια, οι ασκήσεις, οι διαλέξεις, τα εργαστήρια

σε εξειδικευμένους τομείς θα λειτουργούν συμπληρωματικά για την υλοποίηση των στόχων του μαθήματος.

6. Αξιολόγηση

Ο τρόπος αξιολόγησης καθορίζεται από τον διδάσκοντα στην έναρξη του ακαδ. έτους και μπορεί να περιλαμβάνει τα παρακάτω:

Εξέταση γραπτή στο τέλος του εξαμήνου
Εξέταση προφορική στο τέλος του εξαμήνου
Πρόοδος (ενδιάμεση εξέταση)
Κατ' οίκον εργασία
Προφορική παρουσίαση εργασίας
Εργαστήριο ή πρακτικές ασκήσεις
Άλλα

7. Διδακτικά βοηθήματα

A. Κύρια Βοηθήματα

Woolfolk, A. (2007). *Εκπαιδευτική Ψυχολογία*. Αθήνα: Εκδόσεις ΕΛΛΗΝ. (Ελληνική έκδοση του βιβλίου *Educational Psychology*. New York: Pearson. Επιμ. Ε. Μακρή-Μπότσαρη).

Καλούρη-Αντωνοπούλου Ο. -Δημητρόπουλος, Ε. *Παιδαγωγική Ψυχολογία*. Από τη θεωρία μάθησης στην εκπαίδευση νέων και ενηλίκων: Με στοιχεία επικοινωνίας και διαπροσωπικών σχέσεων (2003) ISBN: 960-286-809-0

B. Συμπληρωματικά Βοηθήματα

Elliott S, Kratochwill T, Littlefield-Cook J, Travers J. (2008). *Εκπαιδευτική Ψυχολογία*. Εκδόσεις Gutenberg.

Slavin, R. (2007). *Εκπαιδευτική Ψυχολογία Θεωρία και Πράξη*. Εκδόσεις Μεταίχμιο (Ελληνική έκδοση του βιβλίου *Educational Psychology: Theory and practice* Boston : Allyn & Bacon, Επιμ. Κ. Κόκκινος).

Roxana Moreno (2010). *Educational Psychology*. John Wiley & Sons, Inc

Miller, G., McCormick, C. Jordan, S. (2010) *Educational Psychology*. John Wiley & Sons, Inc.

A/A	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΔΟΣ	Φ.Ε.	Π.Μ.	ΩΡΕΣ/ ΕΒΔΟΜΑΔΑ
3	ΟΡΓΑΝΩΣΗ, ΔΙΟΙΚΗΣΗ & ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	Υ	7	4	2Θ

1. Βασικά στοιχεία μαθήματος

ΙΔΡΥΜΑ	ΑΣΠΑΙΤΕ
ΣΧΟΛΗ	
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ
ΤΟΜΕΑΣ	

2. Αρχές και φιλοσοφία μαθήματος

A. Εκπαιδευτική Πολιτική: Οι πολιτικές αποφάσεις για την εκπαίδευση και ειδικότερα για την Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση (ΤΕΕ), συνδέονται στενά τόσο με τον τομέα της τεχνολογίας, όσο και με τον τομέα της οικονομίας. Η δομή και η λειτουργία της ΤΕΕ αποτελούν βασικό παράγοντα σύνδεσης της αγοράς εργασίας με την εκπαίδευση. Η επικαιρότητα των δομών της ΤΕΕ και ο εκσυγχρονισμός του προφίλ του εκπαιδευτικού της πρέπει να αποτελούν μια συνεχή προσπάθεια από την πλευρά της πολιτείας. Τούτο επιβάλλεται εξαιτίας της παγκοσμιοποιημένης οικονομίας η οποία με αλματώδεις νεωτερισμούς δημιουργεί νέα δεδομένα στη σχολική εκπαίδευση που κατά συνέπεια παρεμβαίνει άμεσα στις παραγωγικές διαδικασίες προσφέροντας εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό στην αγορά εργασίας. Οι παραπάνω διεργασίες απαιτούν πρωτίστως αφοσιωμένο και εξειδικευμένο εκπαιδευτικό προσωπικό για την ΤΕΕ, γνώστες του εκπαιδευτικού συστήματος, αλλά και της αγοράς εργασίας. Η σύνδεση της ΤΕΕ με την παραγωγή και την αγορά εργασίας προβάλλεται ως αναγκαία μέσα από τις ευρωπαϊκές αποφάσεις για την εκπαίδευση. Τα παραπάνω δεδομένα επηρεάζουν τόσο τη δομή, όσο και την οργάνωση του εκπαιδευτικού συστήματος.

B. Διοίκηση: Η αποτελεσματική λειτουργία της ΤΕΕ και γενικά κάθε ιδρύματος εξαρτάται από την ικανότητα του εκπαιδευτικού προσωπικού που διαθέτει αλλά και βεβαίως από την ποιότητα της διοίκησης του. Στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα όπου δεν υπάρχουν εξειδικευμένοι εκπαιδευτικοί για τη διοίκηση, η γνώση και η εξοικείωση με τους βασικούς κανόνες της διοίκησης αποτελεί μεγάλη βοήθεια για τους εκπαιδευτικούς και φυσικά για τα διοικητικά στελέχη της εκπαίδευσης.

3. Μαθησιακοί στόχοι

- Ο Η εξοικείωση με το σχολικό και εκπαιδευτικό μάνατζμεντ
- Η κατανόηση των διεθνών και εθνικών παραγόντων στην λήψη αποφάσεων για την εκπαίδευση σε επίπεδο πολιτικό
- Η εξοικείωση με το ρόλο της Ευρωπαϊκής Εκπαιδευτικής Πολιτικής στη διαμόρφωση της εκπαιδευτικής πολιτικής των κρατών μελών.
- Η βασική γνώση της δομής και οργάνωσης του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος μέσα από τις επιχειρούμενες μεταρρυθμίσεις

- Η εξοικείωση με τα εκπαιδευτικά μοντέλα της ΤΕΕ
- Η κατανόηση και εξοικείωση με τη λειτουργία των σημαντικότερων ευρωπαϊκών εκπαιδευτικών συστημάτων της ΤΕΕ
- Η βασική γνώση και εξοικείωση με τη σχολική ιεραρχία και το ρόλο του εκπαιδευτικού στην πυραμίδα της επαγγελματικής ιεραρχίας

4. Περίγραμμα μαθήματος

Εκπαίδευση Πολιτική - Διοίκηση: Βασικές εισαγωγικές έννοιες της εκπαιδευτικής πολιτικής και διοίκησης.

Συνταγματικές αρχές για την εκπαίδευση και το ζήτημα της παιδαγωγικής ελευθερίας. Ο ρόλος της κρατικής εξουσίας και των ομάδων πίεσης στην άσκηση εκπαιδευτικής πολιτικής. Θεωρίες διοίκησης και οργάνωσης. Ιστορική εξέλιξη των θεωριών οργάνωσης και διοίκησης και η επίδρασή τους στη διοίκηση της εκπαίδευσης.

Όροι, Ρεύματα, Εκπρόσωποι. Κοινωνικές λειτουργίες της εκπαίδευσης, Εκπαίδευση και οικονομική ανάπτυξη, ισότητα των εκπαιδευτικών ευκαιριών, σχολείο και περιβάλλον, σχολική επίδοση, σχολική αποτυχία. Το σχολείο ως κοινωνικός οργανισμός, κοινωνιολογία της σχολικής τάξης. Ιδεολογικοπολιτικές λειτουργίες της εκπαίδευσης. Κοινωνιολογική ανάλυση της ελληνικής εκπαιδευτικής πραγματικότητας με επεκτάσεις στην τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση.

Δομή και ανάλυση του Εκπαιδευτικού Συστήματος: Επισκόπηση των εκπαιδευτικών μεταρρυθμίσεων και αλλαγών. Δομή και λειτουργία του Εκπαιδευτικού Συστήματος (βαθμίδες, τύποι σχολικών μονάδων, θεσμοί, καινοτομίες κλπ) και του συστήματος Τεχνικής – Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης. Εκπαιδευτικά μοντέλα. Δημόσια και Ιδιωτική Εκπαίδευση. Μεταδευτεροβάθμια Τεχνική και Επαγγελματική Κατάρτιση. Κεντρική και περιφερειακή εκπαιδευτική διοίκηση. Η εκπαιδευτική μονάδα ως διοικητική μονάδα και φορέας άσκησης και διαμόρφωσης εκπαιδευτικής πολιτικής. Εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον του εκπαιδευτικού συστήματος και της εκπαιδευτικής μονάδας. Σχολικό κλίμα.

Η διοίκηση ανθρώπινου δυναμικού: Η διοίκηση ανθρώπινου δυναμικού ως επιστήμη και ως οργανωτική λειτουργία. Κατηγορίες προσωπικού στην εκπαίδευση. Πολιτικές στελέχωσης εκπαιδευτικών υπηρεσιών και πολιτικές εξέλιξης και ανάπτυξης των στελεχών της εκπαίδευσης. Εκπαίδευση Εκπαιδευτικών. Σχολικό μάνατζμεντ, εκπαιδευτικό μάνατζμεντ, διασφάλιση σχολικής ποιότητας.

Συγκριτική Εκπαιδευτική Διοίκηση και Πολιτική: Ευρωπαϊκή και διεθνής εκπαιδευτική πολιτική. Συγκριτικές Ευρωπαϊκές εκπαιδευτικές διαστάσεις – εκπαιδευτικά συστήματα – εκπαιδευτικά ευρωπαϊκά πρότυπα, αλλαγές και επικαιροποιήσεις στη δομή του εκπαιδευτικού συστήματος και ειδικότερα της ΤΕΕ που σχετίζονται με τις οικονομικές και τεχνολογικές καινοτομίες σε ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο.

5. Μέθοδοι διδασκαλίας και μάθησης

Εισήγηση με χρήση power-point, διαφανειών κλπ. Συζήτηση, Εργασίες

6. Αξιολόγηση

Εξέταση γραπτή στο τέλος του εξαμήνου	ΝΑΙ
Εξέταση προφορική στο τέλος του εξαμήνου	
Πρόοδος (ενδιάμεση εξέταση)	ΝΑΙ
Κατ' οίκον εργασία	ΝΑΙ
Προφορική παρουσίαση εργασίας	ΝΑΙ
Εργαστήριο ή πρακτικές ασκήσεις	
Άλλα	

7. Διδακτικά βοηθήματα

A. Κύρια Βοηθήματα

- Γ. Ιακωβίδης (1998) Η Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση στην Ελλάδα, εκδ. Gutenberg
- Γ. Ιακωβίδης (2003) Θεσμοί και Πολιτικές της Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, εκδ. Τζιόλα

B. Συμπληρωματικά Βοηθήματα

- A. Ανδρέου (1999) Θέματα Οργάνωσης και Διοίκησης της Εκπαίδευσης και της Σχολικής Μονάδας, εκδ. «Νέα Σύνορα» Λιβάνη
- M. Ζαβλανός (1998) Μάνατζμεντ, εκδ. Ελλην
- B. Κωτσίκης (1998) Εκπαιδευτικά Συστήματα Οργάνωση & Διοίκηση, εκδ. Ελλην
- B. Κωτσίκης (2000) Εισαγωγή στην Επαγγελματική Εκπαίδευση & Κατάρτιση, εκδ. Ελλην
- X. Σαΐτης (2005) Οργάνωση & Διοίκηση Εκπαίδευσης, Αθήνα
- A. Γκότοβος (1997) Παιδαγωγική Αλληλεπίδραση, Επικοινωνία και Κοινωνική Μάθηση στο Σχολείο, εκδ. Gutenberg
- Γ. Μιχαλακόπουλος (1996) Κοινωνιολογία και Εκπαίδευση, εκδ. Αφοί Κυριακίδη
- K. Muhlbauer Κοινωνικοποίηση, θεωρία και Έρευνα, εκδ. Αφοί Κυριακίδη
- T. Bottomore (1983) Κοινωνιολογία, εκδ. Gutenberg
- Banks, O (1987) Η Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης. Θεσσαλονίκη, εκδ. Παρατηρητής
- Blackledge, D. & Hunt, B (1995). Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης. Αθήνα, εκδ. Έκφραση
- Κάτσικας, X. και Καββαδίας, Γ. (1994) Ανισότητα στην Ελληνική Εκπαίδευση, εκδ. Gutenberg
- Φραγκουδάκη, A. (1985) Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης, εκδ. Παπαζήση

A/A	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΔΟΣ	Φ.Ε.	Π.Μ.	ΩΡΕΣ/ ΕΒΔΟΜΑΔΑ
4	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ Η/Υ	Υ	7	4	2Θ

1. Βασικά στοιχεία μαθήματος

ΙΔΡΥΜΑ	ΑΣΠΑΙΤΕ
ΣΧΟΛΗ	
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ
ΤΟΜΕΑΣ	

2. Αρχές και φιλοσοφία μαθήματος

Το μάθημα ασχολείται με ένα φάσμα εφαρμογών των ψηφιακών τεχνολογιών στην εκπαίδευση και την αξιοποίησή τους σε μαθησιακά πλαίσια που προωθούν την οικοδόμηση εννοιών μέσα από ολοκληρωμένα εκπαιδευτικά σενάρια. Παράλληλα προωθούν την καλλιέργεια υπολογιστικής σκέψης και μιας σύγχρονης τεχνολογικής κουλτούρας. Δείγματα τέτοιων τεχνολογιών αποτελούν υπολογιστικά μοντέλα προσομοίωσης, εκπαιδευτική ρομποτική, Logo-like προγραμματιστικά περιβάλλοντα, περιβάλλοντα συγγραφής εκπαιδευτικών εφαρμογών, εργαλεία εννοιολογικής χαρτογράφησης, ψηφιακά εκπαιδευτικά παιχνίδια, και κοινωνικά δίκτυα.

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση υποψήφιων εκπαιδευτικών, τόσο από το χώρο των μηχανικών όσο και από το χώρο των θετικών και κοινωνικών επιστημών, με σύγχρονες ψηφιακές τεχνολογίες ώστε να είναι ικανοί (α) να σχεδιάζουν και να αναπτύσσουν με αυτές κατάλληλα μαθησιακά αντικείμενα και να τα ενσωματώνουν σε εκπαιδευτικά σενάρια με βάση σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις, καθώς και (β) να αναπτύσσουν εκπαιδευτικές εφαρμογές που ανταποκρίνονται στις ιδιαίτερες διδακτικές ανάγκες των γνωστικών τους αντικειμένων χρησιμοποιώντας προγραμματιστικά περιβάλλοντα ή περιβάλλοντα συγγραφής εκπαιδευτικών εφαρμογών.

3. Μαθησιακοί στόχοι

Στο πλαίσιο του μαθήματος επιχειρείται μία διεπιστημονική προσέγγιση με βάση διεθνείς τάσεις από το χώρο της εκπαίδευσης όπως αυτή του STEM (Science, Technology, Engineering, Mathematics) στην Εκπαίδευση, που διασυνδέει Θετικές Επιστήμες, Τεχνολογία, Επιστήμες των Μηχανικών, και Μαθηματικά με την Διδακτική, ώστε η αξιοποίηση των ψηφιακών τεχνολογιών για εκπαιδευτικούς σκοπούς να απαιτεί την σύνθεση εννοιών από ποικίλα γνωστικά αντικείμενα. Πιο συγκεκριμένα, μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι ικανοί:

- να αναπτύσσουν προσομοιωμένα μοντέλα φυσικών διεργασιών αξιοποιώντας κατάλληλες ψηφιακές τεχνολογίες και προγραμματιστικά περιβάλλοντα και να τα εντάξουν σε δραστηριότητες διερεύνησης

- να χρησιμοποιούν ψηφιακές τεχνολογίες προκειμένου να εντοπίζουν και να διαμοιράζονται ψηφιακούς εκπαιδευτικούς πόρους στο Διαδίκτυο
- να σχεδιάζουν δραστηριότητες εκπαιδευτικής ρομποτικής σε σύγχρονα μαθησιακά πλαίσια που βασίζονται σε συνθετικές εργασίες
- να χρησιμοποιούν τους εννοιολογικούς χάρτες ως εργαλεία διδασκαλίας, αξιολόγησης, και μάθησης
- να χρησιμοποιούν περιβάλλοντα συγγραφής ή ανάπτυξης εκπαιδευτικών εφαρμογών προκειμένου να αναπτύσσουν ψηφιακά μαθησιακά αντικείμενα
- να αναλύουν και να αξιολογούν ψηφιακά εκπαιδευτικά παιχνίδια και να τα αξιοποιούν στο πλαίσιο της βασισμένης στο παιχνίδι μάθησης (game-based learning-serious games)

4. Περίγραμμα μαθήματος

- Εισαγωγή στο σχεδιασμό εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ψηφιακές τεχνολογίες
- Σχεδιασμός και ανάπτυξη υπολογιστικών μοντέλων προσομοίωσης με χρήση γλωσσών προγραμματισμού ή περιβαλλόντων συγγραφής εκπαιδευτικών εφαρμογών
- Αναζήτηση και αξιολόγηση εκπαιδευτικών πόρων και μαθησιακών αντικειμένων στο Διαδίκτυο: πηγές εκπαιδευτικού υλικού στο Διαδίκτυο, πνευματικά δικαιώματα, κοινωνικά δίκτυα
- Εκπαιδευτική ρομποτική: βασικές έννοιες, δραστηριότητες που περιλαμβάνουν την κατασκευή και τον προγραμματισμό μοντέλων (ρομπότ), μεθοδολογία ανάπτυξης δραστηριοτήτων εκπαιδευτικής ρομποτικής
- Εργαλεία χαρτογράφησης: βασικές έννοιες και είδη χαρτών (π.χ. εννοιολογικοί/νοητικοί χάρτες), διαδικασία κατασκευής εννοιολογικού χάρτη, συνεργατική κατασκευή εννοιολογικών χαρτών, ψηφιακά εργαλεία σχεδιασμού και διαμοιρασμού εννοιολογικών χαρτών
- Περιβάλλοντα συγγραφής ή ανάπτυξης εκπαιδευτικών εφαρμογών: Logo-like περιβάλλοντα, εικονικά περιβάλλοντα, εργαλεία ανάπτυξης μοντέλων προσομοίωσης (Modellus-Interactive Physics-YENKA-Autograph-COACH6 κλπ)
- Ψηφιακά εκπαιδευτικά παιχνίδια: βασικές έννοιες και ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, κριτήρια ανάλυσης και αξιολόγησης, βασικές αρχές σχεδιασμού ψηφιακών παιχνιδιών, περιβάλλοντα ανάπτυξης ψηφιακών παιχνιδιών

5. Μέθοδοι διδασκαλίας και μάθησης

Το μάθημα αποτελείται από δύο μέρη που πραγματοποιούνται παράλληλα: τη θεωρία και το εργαστήριο. Η θεωρία εστιάζει στις θεωρητικές σχεδιαστικές αρχές εκπαιδευτικών σεναρίων με βάση σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις και τις δυνατότητες/περιορισμούς που θέτουν οι διάφορες τεχνολογίες που προτείνονται στο περίγραμμα του μαθήματος. Η θεωρία θα έχει βιωματικό χαρακτήρα προκειμένου οι φοιτητές να έρθουν σε επαφή με έτοιμα μαθησιακά αντικείμενα και σεναρία που έχουν

χρησιμοποιηθεί για την επίλυση προβλημάτων ειδικότητας, τα οποία θα παρουσιάζονται και σχολιάζονται ως προς την παιδαγωγική αλλά και τεχνολογική τους διάσταση.

Στο εργαστηριακό μέρος έμφαση θα δίνεται στην πρακτική άσκηση των φοιτητών με διάφορες ψηφιακές τεχνολογίες και προγραμματιστικά περιβάλλοντα μέσα από δραστηριότητες για την ανάπτυξη ολοκληρωμένων και αυτόνομων μαθησιακών αντικειμένων.

Μια βασική επιδίωξη είναι η ανάπτυξη μέσα από τις δραστηριότητες και εργασίες που θα εκπονούν οι φοιτητές, στρατηγικών μάθησης και η ενεργός εμπλοκή τους σε ένα πλαίσιο διερευνητικής και αυτόνομης μάθησης. Μέσα από τη διαδικασία αυτή επιδιώκεται να αναγνωρίσει ο φοιτητής την εκπαιδευτική δυναμική συγκεκριμένων ψηφιακών τεχνολογιών και να υιοθετήσει αντίστοιχες μεθόδους διδασκαλίας στο μέλλον σαν εκπαιδευτικός.

6. Αξιολόγηση

Εξέταση γραπτή στο τέλος του εξαμήνου	Για το θεωρητικό μέρος του μαθήματος
Εξέταση προφορική στο τέλος του εξαμήνου	
Πρόοδος (ενδιάμεση εξέταση)	Η πρόοδος θα ελέγχεται με την αξιολόγηση εργασιών των φοιτητών/τριών
Κατ' οίκον εργασία	Ανάπτυξη διδακτικών σεναρίων και προφορική τους παρουσίαση στην ολομέλεια
Προφορική παρουσίαση εργασίας	
Εργαστήριο ή πρακτικές ασκήσεις	Ανάπτυξη μαθησιακών αντικειμένων σύμφωνα με το περίγραμμα και ένταξή τους στα εκπαιδευτικά σενάρια
Άλλα	Εργαστηριακή εξέταση για το εργαστηριακό μέρος του μαθήματος στο τέλος του εξαμήνου

7. Διδακτικά βοηθήματα

Ψυχάρης Σ. (2010). *Εισαγωγή των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ) στην Εκπαίδευση-Παιδαγωγικές Εφαρμογές των ΤΠΕ*. Εκδοτικός Οίκος Παπαζήση. ΤΟΜΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

Alimisis, D. (Ed.) (2009). *Teacher Education on Robotics-Enhanced Constructivist Pedagogical Methods*. ASPETE & TERECoP Project, Athens.

Γρηγοριάδου, Μ., Γουλή, Ε., Γόγουλου, Α. (eds) (2009). Διδακτικές Προσεγγίσεις και Εργαλεία για τη διδασκαλία της Πληροφορικής. Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών.

Papert S. (1991). Νοητικές Θύελλες, Παιδιά, Η/Υ & Δυναμικές Ιδέες. Οδυσσέας, Αθήνα.

Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΔΟΣ	Φ.Ε.	Π.Μ.	ΩΡΕΣ/ ΕΒΔΟΜΑΔΑ
5	ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ	Υ	7	4	2Θ

1. Βασικά στοιχεία μαθήματος

ΙΔΡΥΜΑ	ΑΣΠΑΙΤΕ
ΣΧΟΛΗ	
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ
ΤΟΜΕΑΣ	

2. Αρχές και φιλοσοφία μαθήματος

Η Συμβουλευτική Ψυχολογία αποτελεί έναν εφαρμοσμένο κλάδο της επιστήμης της Ψυχολογίας με κύριο στόχο την επιτυχή επίλυση κάθε είδους κρίσης (αναπτυξιακή κρίση, λήψη απόφασης, ακούσιες αλλαγές στη ζωή), και σκοπό την προαγωγή της ψυχικής υγείας του ανθρώπου και τη βελτίωση της ποιότητας της ζωής του. Η Συμβουλευτική Ψυχολογία βρίσκει εφαρμογή σε όλα τα πεδία δράσης του ανθρώπου και κυρίως στην εκπαίδευση, καθώς στοχεύει στην ολόπλευρη ανάπτυξη του ανθρώπου, στόχος που συνάδει με το σκοπό της ίδιας της εκπαίδευσης. Ο Προσανατολισμός/Η Συμβουλευτική σταδιοδρομίας αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της εκπαιδευτικής διαδικασίας, καθώς πραγματεύεται σημαντικά ζητήματα της προσωπικής και επαγγελματικής ανάπτυξης του ατόμου. Η ικανότητα του νεαρού ατόμου για το σχεδιασμό της σταδιοδρομίας του απαιτεί την απόκτηση δεξιοτήτων ωφέλιμων για τη ζωή του, καθώς του δίνει τη δυνατότητα να επαναπροσδιορίζει τη θέση του σε ένα συνεχώς μεταβαλλόμενο κόσμο.

Ο νέος ρόλος του εκπαιδευτικού, όπως αυτός προσδιορίζεται από τις συνεχείς και ραγδαίες κοινωνικές, οικονομικές, και εργασιακές εξελίξεις, καθιστά αναγκαία και επιτακτική την επιστημονική κατάρτιση του σε τομείς που θα του επιτρέψει να κατανοεί την πολυπλοκότητα του ανθρώπινου ψυχισμού και την αλληλεπίδραση που έχει με το περιβάλλον και τις συνθήκες διαβίωσης. Η κατοχή γνώσεων και δεξιοτήτων από τον εκπαιδευτικό στα επιστημονικά πεδία της Συμβουλευτικής Ψυχολογίας και του Προσανατολισμού παρέχει σε αυτόν τα εξής:

Α) την κατανόηση της λειτουργίας του ανθρώπινου ψυχισμού, των παραμέτρων που συντελούν στην πρόληψη ψυχικών προβλημάτων και στην προώθηση της επαρκούς προσωπικής ανάπτυξης του μαθητή, αλλά και το σχεδιασμό δράσεων σε επίπεδο ατόμου και ομάδας, οδηγώντας σε μια αρμονική συνύπαρξη των εμπλεκόμενων στην εκπαιδευτική διαδικασία μερών.

Β) τη δυνατότητα παρεμβάσεων με σκοπό την προώθηση της συγκροτημένης επαγγελματικής ταυτότητας και επαγγελματικής ωριμότητας των μαθητών και την αύξηση της επάρκειά τους στο σχεδιασμό της σταδιοδρομίας τους.

Γ) τη δυνατότητα να αξιοποιεί τις δικές του ψυχικές δυνατότητες για την επαρκή άσκηση των καθηκόντων του, στοχεύοντας στην προσωπική και επαγγελματική του ανάπτυξη.

Ορισμένες δεξιότητες είναι συναφείς με κάποια γνωστικά αντικείμενα ενώ άλλες διαχέονται στα περισσότερα γνωστικά αντικείμενα. Για το λόγο αυτό, η Συμβουλευτική Ψυχολογία και ο Προσανατολισμός αφορούν σε όλους τους εκπαιδευτικούς όλων των ειδικοτήτων.

3. Μαθησιακοί στόχοι

Οι μαθητές θα πρέπει:

- να κατανοούν και να περιγράφουν την έννοια και το σκοπό της Συμβουλευτικής Ψυχολογίας
- να κατανοούν τη λειτουργία του ανθρώπινου ψυχισμού
- να πραγματεύονται με επάρκεια βασικές θεωρητικές έννοιες της Συμβουλευτικής Ψυχολογίας και να τις χρησιμοποιούν για την ερμηνεία της συμπεριφοράς του ατόμου
- να εφαρμόζουν τις μεθόδους και τις τεχνικές συμβουλευτικής παρέμβασης σε ατομικό και ομαδικό επίπεδο
- να κατανοούν το ρόλο της οικογένειας στην ψυχοκοινωνική ανάπτυξη του παιδιού/εφήβου και να επικοινωνούν αποτελεσματικά με τους γονείς
- να σχεδιάζουν παρεμβάσεις πρόληψης στο χώρο του σχολείου
- να περιγράφουν τους στόχους και το περιεχόμενο της Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας
- να αναγνωρίζουν τις βασικές λειτουργίες της Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας
- να αξιολογούν ιδεολογικές και κοινωνικές διαστάσεις της Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας
- να εντοπίζουν τους σχολικούς και οικογενειακούς παράγοντες που επιδρούν στην επαγγελματική ανάπτυξη των μαθητών και να αναγνωρίζουν τη σημασία τους
- να βοηθούν τους μαθητές να αναπτύξουν τις δεξιότητες που απαιτούνται για να σχεδιάσουν την εκπαιδευτική και επαγγελματική τους πορεία και να ενταχθούν στην αγορά εργασίας
- να συσχετίζουν τη Συμβουλευτική Σταδιοδρομίας με κοινωνικοοικονομικά δεδομένα και την αγορά εργασίας και να υλοποιούν δράσεις που συνδέουν την εκπαίδευση με την αγορά εργασίας
- να χρησιμοποιούν την τεχνολογία για τους σκοπούς εφαρμογής της Συμβουλευτικής Ψυχολογίας και του Προσανατολισμού
- να διαχέουν στοιχεία Συμβουλευτικής Ψυχολογίας και της Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας στη διδασκαλία των γνωστικών τους αντικειμένων
- να διακρίνουν ειδικά προβλήματα και πολιτισμικές παραμέτρους μαθητών που απειλούνται από κοινωνικό αποκλεισμό και να υιοθετούν την κατάλληλη κατά περίπτωση συμβουλευτική παρέμβαση
- να εντοπίζουν έγκαιρα τα σημεία της επαγγελματικής εξουθένωσης και να λαμβάνουν τα μέτρα που θα τους επιτρέψει να ασκούν με επάρκεια το ρόλο του εκπαιδευτικού προς όφελος των ίδιων και των μαθητών τους.

4. Περίγραμμα μαθήματος

Έννοια και σκοπός της Συμβουλευτικής Ψυχολογίας. Κύριες θεωρητικές προσεγγίσεις της Συμβουλευτικής Ψυχολογίας. Η Συμβουλευτική σχέση και η συμβουλευτική διαδικασία. Μεθοδολογία εφαρμογής συμβουλευτικών δεξιοτήτων στο άτομο και την ομάδα. Εφαρμογές της Συμβουλευτικής Ψυχολογίας. Η Συμβουλευτική Ψυχολογία στην οικογένεια και στη σχέση γονέων-παιδιών. Η συμβουλευτική Ψυχολογία στο χώρο του σχολείου. Ο συμβουλευτικός ρόλος του εκπαιδευτικού. Συμβουλευτική εφήβων & Συμβουλευτική γονέων- Δεξιότητες επικοινωνίας. Προσανατολισμός/Συμβουλευτική Σταδιοδρομίας: έννοια και σκοπός. Κύριες θεωρητικές προσεγγίσεις επαγγελματικής ανάπτυξης & λήψης απόφασης. Επαγγελματική ταυτότητα και ωριμότητα. Η οικογένεια ως παράγοντας επίδρασης της επαγγελματικής ανάπτυξης των μαθητών. Βασικές λειτουργίες της Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας. Μεθοδολογία της συμβουλευτικής σταδιοδρομίας- σχεδιασμός δράσεων. Συμβουλευτική σταδιοδρομίας και κοινωνικός αποκλεισμός. Η αξιοποίηση των ΤΠΕ στη Συμβουλευτική Ψυχολογία και Συμβουλευτική σταδιοδρομίας. Παγκοσμιοποίηση και συμβουλευτική σταδιοδρομίας- Διαπολιτισμική Συμβουλευτική Σταδιοδρομίας. Επαγγελματική ταυτότητα του εκπαιδευτικού/Σύγκρουση οικογένειας-εργασίας- Πρόληψη της επαγγελματικής εξουθένωσης.

5. Μέθοδοι διδασκαλίας και μάθησης

Συζήτηση, μελέτες περιπτώσεων, παίξιμο ρόλων, ασκήσεις διαθεματικές που σχετίζονται με το περιεχόμενο διαφόρων μαθημάτων, σχέδια εργασίας (projects), ομάδες εργασίας, εισήγηση

6. Αξιολόγηση

Εξέταση γραπτή στο τέλος του εξαμήνου	ΝΑΙ
Εξέταση προφορική στο τέλος του εξαμήνου	
Πρόοδος (ενδιάμεση εξέταση)	
Κατ' οίκον εργασία	ΝΑΙ
Προφορική παρουσίαση εργασίας	ΝΑΙ
Εργαστήριο ή πρακτικές ασκήσεις	ΝΑΙ
Άλλα	

7. Διδακτικά βοηθήματα

Δημητρόπουλος,Ε. (1999). *Συμβουλευτική –Προσανατολισμός*. Αθήνα: Γρηγόρης Κασσωτάκης, Μ. (2004). *Συμβουλευτική και Επαγγελματικός Προσανατολισμός*. Αθήνα: Τυπωθήτω.
Κουνενού, Κ. (2010). *Συμβουλευτική και Θεραπεία οικογένειας. Μοντέλα, Νέοι τύποι οικογένειας, Οικογένεια & Εργασία*. Αθήνα: Παπαζήση.

- Μαλικιώση-Λοΐζου, Μ. (1994). Συμβουλευτική Ψυχολογία. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Μαλικιώση-Λοΐζου, Μ. (2011). Η Συμβουλευτική Ψυχολογία στην Εκπαίδευση. Αθήνα: Πεδίο
- Πάντα, Δ. (1988). Οι επαγγελματικές επιλογές των νέων. Η επίδραση της οικογένειας και της ομάδας των ομηλίκων στις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές αποφάσεις των νέων. Θεσ/νίκη: Παρατηρητής.
- Πάντα, Δ. (1985). Ασκήσεις στον Προσανατολισμό. Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός μέσα από ασκήσεις-παιχνίδια. Θεσσαλονίκη: Μπαρμπουνάκης.